

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy evre 24 korona.
Egy héra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy evre 28 korona.
Egy héra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
C-hasábas petit sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.

nyitár ára 40 Hkr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, május 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezetékek:** Az aradi kereskedők nyugdíj-akciója.
- A képviselőház ülése.**
- Egyrői-másrői.**
- Emlékirat az aradi vashidak érdekében.**
- Az aradi iparosság és a címéndi uti átjáró.**
- A nagyváradi tragikus párba.**
- A trónörökös utja.**
- Öngyilkos nagykereskedő.**
- A pénzügyi-bizottság ülése.**
- Aradi mérnökök kirándulása.**
- A séhivatali sikkaasztás a vádtanács előtt.**
- Interpelláció a vashid miatt.**
- Az aradi püspökválasztást elhalasztották.**
- Templomabló szövetkezet Aradmegyében.**
- Himnuszok párba.**
- Katastrófa a székekelyek közt.**
- Tárcs:** A hétről. Irta: Forgács. — Szimpadi trágárságok. Irta: Kenedi Géza dr.
- Regény-Csarnek: A fehér határ.** Irta: Catulle Mendés.

Az aradi kereskedők nyugdíj-akciója.

Arad, május 3.

Ültetik az aradi kereskedők és a kereskedelmi alkalmazottak a csemetét, a melynek gyümölcsét a fiaik, talán az unokáik fogják leszedni: az általános nyugdíjat termelő fát. Ma, a mikor mindenki csak mára, mindenki csak magára gondol, kedvük van a kevés fölös idejüket ilyen messze nyuló idealokra pazarolni? A mint látjuk, van. Es a ki a kereskedőket ismeri, ebben láthatja meg leginkább az ügynek fontosságát, óriás társadalmi je-

lentőségét. A nyugdíjért, annak törvényhozás útján leendő rendezéséért érdemes és kell foglalkozni, még ha az ember nem magán fogja érezni a hasznát.

Kongresszusok, a képviselőházhoz és a kereskedelmi miniszterhez beadott föliratok révén eljutott ez az ügy annyira, hogy a fontosságáról, szükségességéről nem kell beszélni, se disputálni. Nyugdíjának az állam segítségével leendő rendezését kéri ma a társadalom minden osztálya, a melyeknek az öregkora eddig biztosítva nincsen: ügyvéd, orvos, iparos és egyéb diplomás és diploma nélkül való ember.

Bizonyos, hogy a nyugdíjra jogosult osztályok közül a kereskedőké és a kereskedelmi alkalmazottak igénye nem áll az utolsó helyen. Különösen sürgössé teszi annak rendezését a két osztálynak bizonytalan, a gazdasági helyzet legkisebb fordulatának alávetett helyzete, a kereskedelmi alkalmazottaknál pedig még egy. A legtöbbjénél ki van zárva az eset, hogy valaha a maga gazdája lehessen, sőt az is, hogy bármit is félretehessen magának. Más sors nem áll előtte, mint hogy öreg korára a társadalom könyörületességének nyüge, a koldusházak anyaga legyen.

Az ügy megoldására pedig más forma nincs, mint az, amelyet az *Aradi Kereskedők Köre* most alapul vett. Ugyanaz, a melyet *Baross Gábor* az általános betegsegítés megvalósításánál nasznált. A törvényhozás útján való, kötelező erejű ren-

dezés. A mint az Németországban már 1889. óta gyakorlatban van, s a mint Ausztriában a parlament bizottságaiban küzködő törvényjavaslat után tervezve van.

A kereskedőket, az alkalmazottakat a saját főtartásuk gondja sokkal inkább leköti, hogy sem a nyugdíj-intézményt a maguk jószántából, a maguk energiájával meg tudják valósítani. A mi az alkalmazottakat illeti, azok a maguk jövedelméből nem is tudják viselni a nyugdíj-illetményeket. Az ő illetményeik viselését háromfelé kell osztani. Viselni kell azt részben maguknak, másik részben a főnökeiknek és végül harmadik részben, az államnak. Azért szó sincs róla, hogy az államnak, ha ezt megvalósítaná, a pénzügyi egyensúlyát féltene kellene. Nem kíván ez — hozzáértők véleménye szerint, — nagyobb áldozatot, mint a minő például évente a tisztviselők fizetés-rendezéséhez szükséges.

Nem kell féltetni a mozgalmat, a melyet az *Aradi Kereskedők Köre* a holnap délután tartandó nagygyűlésével megkezdett, attól, hogy a vidéken indult ki, s a hangja csupán meggyöngyülve, erőtlennül jut a központba, az illetékes körök elé. Sokkal jobb így, mintha az ügyet a kongresszusokon, egy sor egyéb ügy kíséretével, sebtiben közlik. Ugy a nyugdíjkérelem nem egyéb, mint a kívánalmak kintornájának egyik ujra meg ujra, az elunásig ismétlődő piéce-je. Így a dolgot alaposan megvitatják, a viták során bizonyára megtalálják a helyes módokat, a

TARCA

A hétről.

Május legelső reggelén
A költőnek bús napja virrad,
Május legelső reggelén
Csupán elégiákat írhat.
Nem süt a nap üde varázsszal
Tele a lég hurcolkodással
Es szociálista a t'j,
Im wunderschönen Monat Mai.

Május legelső reggelén
Május-fákat senkisésem ültet;
A tavaszi dalok fölő
Nemzetközi tanok kerültek;
S ha anyag még a dalra volna,
A költő hasztalan dalolna,
Még nyomdafestéket se kap,
Mert munkaszünet ez a nap.

Május legelső reggelén,
Ablakba nem teszünk virágot,
A Marseillais-nak hangja kel
S izgatja az egész világot.

Es dörgi Nemzetközi János:
Gyalázat, hogy nem általános
S titkos a választói jog,
S megint a Marseillais-ba fog.

Nyolc órai munkaidőt
S szint' annyit pihenőre kérnek,
A városi tisztviselők
Minálunk lám, nem oly szerények.
A tisztviselők mind azt mondják:
Hogy ellássuk a város gondját,
Elég hat óra is csupán:
Nyolctól kettőig délután.

— Ez egyszer, május elsején
A költészet megtért közébünk,
Színházat szentelt dalok
Szavával nem telt be a népünk,
Kinyilt, habár a kertje drága,
A műpártolás szép virága,
— Viruljon, míg csak földet ér,
S ne csípje meg az őszi dér.

S az ünnepnek szent mámorán
Bartók Lajos nagyot jövendölt:
Színházilag még Pestet is
Legyüri sebtén ez a szent föld.

A színház ott mind céda, trágár,
Bár kapujába sokaság jár,
Ha így halad tovább az út:
A művészet Aradra fut.

Mi leszünk a művészi góc
Dunán innen és a Tiszán túl,
A drámairó valahány
Érvényesülni ide rándul.
A Vesztaaszüz s a Teknősbéka
Bár ott fön kelendő portéka
Nálunk műsorra, napra-n p,
Nem jó, csak klasszikus darab.

A nagy Teleki-dráma-díj
Favoritjét mind idehozzák;
Es társadalmi színművet
Csupán Aradnak gyárt az ország;
Mi leszünk a magyar *Meiningen*
S gyönyörködni művészeinken
Tódul a publikum soka,
Mert művészet kell, s nem boka.

Lelket hódító ez a kép,
Minőt csak költő álma festhet;
S bár abszolút nem képtelen:
Nem féltjük, sajna, mégse Pestet.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

melyek a rég vajudó gyermek születését előbbre viszik, — és végül példát adnak a többi vidéki városok kereskedőinek is arra, hogy ezzel a szociális problémával foglalkozzék.

Ha az egész ország kereskedő-társadalma megmozdul, és mint egy emberköveteli jogos kívánságának megoldását, akkor a nyugdíj-ügy nem csupán az aktákat fogja szaporítani a kereskedelmi miniszterium irattárában, hanem tetteket is fog maga után vonni.

Udvös, helyes dolgot követett el az *Aradi kereskedők köre*, hogy a nyugdíj-ügyben ezt az akciót megindította. Elmondható, hogy az egész társadalom szimpatiaja követi nyomon ennek a kérdésnek minden fázisát.

A sikert, ha nem is áll közel, valami babona is biztatja. Hosszu időközön át halogatták a vasárnapi munkaszünet kérelmet is. A kereskedelmi alkalmazottak Aradon tartott kongresszusa, a melyen Baross Gábor is részt vett, az utolsó volt, a mely a vasárnapi munkaszünettel foglalkozott. A kongresszus után következő évben már benyújtotta Baross a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslatot.

Adja az új kereskedelmi miniszter, a kinek személye még nem bontakozott ki a kombinációk kódéből, hogy az aradi mozgalom is közvetlenül előzze meg a törvényhozásnak ez irányu munkáját.

(+)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 3.

A pénzügyi tárcát tárgyalták szürke unalom mellett. Még a szónokot is álmisságot terjesztettek.

Annál élénkebb és zajosabb volt a folyosó. Mindenki a *Ferencz Ferdinánd* főherceg kíséretéről beszélt, a melyet a nemzet újabb arcul csapásának tekintettek. Nagy volt a felháborodás különösen a függetlenségi párton, a mely egész délelőtt botrányra készült. *Pichler Győzöt*, a ki e tárgyban interpellációt is bejelen-

tett, nagy csoportok fogták körül. Minden oldalról biztatták.

— Ez mégsem járja! A trónörökösnek nem szabad a nemzetet egyre sértegetni!

Hire járt, hogy *Szell Kálmán* miniszterelnök ma még nem válaszol az interpellációra, mert előbb felvilágosítást kér Bécsből. A válasz azonban már ma megtörtént:

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László* és *Wlassics Gyula* miniszterek.

Elnök betérjeszti az iratokat.

Nyegre László jegyző bejelenti, hogy *Barabás Béla* az aradi vashíd, *Pichler Győzö* Ferencz Ferdinánd főherczeg kísérete és *Zboray Miklós*, Mészáros operai igazgató kinevezése tárgyában interpellálni fognak.

Pichler Győzö a napirendhez szól és kéri a Házat, hogy az interpellációkat 1 óra után vegye fel a napirendre.

Elnök: Ha a költségvetés tárgyalása véget ér 1 órakor, különben 2 órakor tűzöm napirendre az interpellációkat.

Szell Kálmán betérjeszti a konzuli ügyekről szóló jelentését.

Következett a napirend:

A pénzügyi költségvetés.

Papp Elek az adóreform foganatosítását sürgeti. A miniszter nagy szakismeretével szemben nem ámitja magát azzal, hogy kellő tudással száll szembe a miniszterrel, az ő egyedüli fegyvere az igazság. Tudja, hogy súlyos adók fogják ternelni a népet az ad reform után is, de mégis könnyebb lesz elviselni az igazságos adókat, ha tudjuk, hogy azok igazságosak. A kereseti adó leszállítását sürgeti. A mai adó-kivetés hasonló a régi állapotokhoz, mikor közmunka teljesítésére hívta fel a falusi bíró a falubelieket. Hibáztatja, hogy csak azt adóztatja meg a miniszter, ami megmérhető, a pénzt nem adóztatja meg eléggé a miniszter, míg a földbirtok aránytalannul meg van terhelve.

A földadó egy országban sincs akkora, mint nálunk. Ennek a nagy adónak a következménye, hogy a gazdák eladósodtak, elszegényedtek. Mi vagyunk legnagyobb ellenségei ennek a földnek, pedig minden, amit körülöttünk látunk a föld jövedelméből áll elő. Az államháztartás terhét szerinte, egészen a földbirtokos osztály vállára rakják. A kataszteri felvételek helytelen voltáról beszél, a helyzetet minél gyökeresebben javítani kellene.

Rámutat azon adóemekre, melyek eléggé kiaknázva nincsenek. Mindenekelőtt a tőzsdeadó behozatalát sürgeti, melynek behozatala a

szociális igazságoknak is megfelel. Az általános jövedelmi adót is be kellene hozni. A hitbizományi bírókat külön kéri megadóztatni. Mindezen adók behozatalával a földadót csökkenteni lehetne. A költségvetést nem fogadja el.

Bizony Ákos hibáztatja azt, hogy a miniszter csak egyszerűen kijelentette, hogy az adóreformmal és az adóprogresszivitással foglalkozni fog, ő megvárta volna, hogy a miniszter e kérdésben bővebben nyilatkozzék. A házader reformját sürgeti. A kulcs nagyon magas ugy a házosztály, mint a házbéradónál. Ennek oka azután az, hogy a mai olcsó lakások mellett a háztulajdonosok egymás után mennek tönkre. A másodosztályu kereseti adóról szól és annak eltörlését sürgeti azoknál, akik már más osztályba vannak sorolva.

A harmad és negyedosztályu adó kényszeríti a polgárokat, hogy az államot megcsalják, mert ez az adó olyan magas, hogy az embernek el kell tagadnia jövedelme nagyságát. Nálunk — azt mondja a miniszter — nem szeret a nép adót fizetni. Bizony más nép sem fizet szívesen, hacsak nem kényszerítik. De nálunk azért gyűlöletesebb az adó.

Eötvös Balint: Mert az osztráknak fizetjük.

Bizony Ákos: Azért is, de különösen azért mert igazságtalanok ezek az adók. Az adóreform minél előbbi eszköz sőt sürgeti, de ne u'y reformáljanak, mint eddig, hogy az adót emeljék, hanem csökken'sék, mert a nagy terheket a nép ugysem bírja el. A tételt nem fogadja el.

Vázsonyi Vilmos hibáztatja azt, hogy mi még most is ragaszkodunk az osztrák adótörvényhez, amikor azt már 1896-ban Ausztria megváltoztatta. Az egyenes adó reformja lehetetlen hogy nálunk továbbra is késsék. A magyar ipar amugy sem versenyképes az osztrák iparral, önállóvámtérületünk nincs, és most ha a kereseti adó is jobban sújtja a magyar ipart, akkor még épen a biztos pusztulásnak tesszük ki iparunkat. Felhozza, hogy a miniszter 1899-ben tartott expozéja teljesen osztrák utánzat, csak egyben tér el az osztráktól: a létminimum kérdésében. A létminimumot a miniszter nem az egyenes adónál hozza be, hanem csak a mellékes adóknál. Azonkívül abban tér el a miniszter az osztrák formától, hogy a létminimumot 300 forintban állapítja, míg Ausztriában a létminimum 600 frt. Ennek azaz értelme, hogy az osztrák embernek 600 frt kell a megélhetésre, a magyarnak meg elég 300 frt. A progresszív adózás behozatalát sürgeti. Az egyenes adó reformjára szükség van és pedig több okból. A mai adó egyenesen erkölcstelen, mert jövedelme letagadására kényszeríti a becsületes családapat.

Az állam szempontjából is szükséges az egyenes adó reformja. Nem baj az, ha az adót

Hamarább jut felhők fölébe
A Némethy repülő gépe,
S én előbb leszek perzsa sah,
Mint hogy ez meglesz valaha.

Forgács.

Szinpadi trágárságok.

Irta: Kenedi Géza dr.

(*Bartók* Lajosnak azzal a maró szatirával, de talpig igazsággal elmondott toasztjához, melyben az *Aradi Nemzeti Színház* megnyitó előadását követő banketten, a divatos szinpadi irányzatokat ostorozta, éppen kapóra jön a *M. N.* mai számában *Kenedi Géza dr.* finom éllel megírott tárcája, melyből aktuális érdekességénél fogva az alábbi részleteket reprodukáljuk)

Tudom, olyan ajtót nyitogatok most, a melynek csak a kulcslyukán volna illendő bekukucskálni. Azonban rajtunk van a művészet-tel kendőzött disznóságok divatja nagyon; kell valamit tenni, vagy legalább szólni a magunk tisztessége végett.

Mert változandók a divatok. Meglehet, hogy úgy tiz-husz esztendő múlva, amikor egy *Bodnár Zsigmond*-féle ideális hullám végigsöpört azon az irodalmi pocsolyán, amiben most bugyborékolunk, szemünkre vetik majd, hogy a magyar irodalomban nem volt senki, aki legalább az orrát elfintorította volna.

Azt ugyan, hogy a párisi külvárosokból Budapestre importált csillogó drámai szemetet egyetlen egészséges fujással: lehessen söpörni a másodrendű szinpadokról, okos ember nem hiszi. Sőt. Szent bizonyos, hogy a trágárságokra mért minden ostorcsapás csak az emberek perverz izlését igazolja föl és csak annál több hallgatója akad a legfrissebb párisi alacsony bohózatnak. Hiszen csak a napokban történt, hogy egy kis ostoruhintás után, az egyik közletről érdekeit színház főemberre melegen megszorította a kezemet:

— Köszönöm, nagyon köszönöm a szép reklámot. Szíveskedjék folytatni. A publikum csak úgy dől azóta a színházba.

Hát folytatom és nem kérek províziót a jövedelemből, bár igaz, hogy ez nem volna csekélység. Az a publikum, a ki „dől,” már ugyis félig az ördög ő fensége hálojába van keveredve. Egyébiránt pedig a magyar népszokás nem hideg vízzel, hanem meleg borogatással gyógyítja a testen támadt gyuladással fekélyt. Nagyon jól gondolja, hogy így legalább hamarabb kifakad. Valaminthogy a beteg kutyának is a maga szőrét ajánlja gyógyszerül a népies közmondás. Hát hadd „dőljenek.”

Azonban van más valami is itt, ami nyugtalanítja a mélyebbre ásó gondolatot. Az tudniillik, hogy a budapesti élet eltrágárosodása semmiképen sem illik bele a magyar nemzeti karakterbe. Itt tehát a nemzeti gondolkodástól egészen idegen, tetszetősségénél fogva fölötte

veszedelmes feslettség-importról van szó, melyet a *vidéki szinpadok is roh mosan terjesztenek*. Mert Budapestnek ma már megvan a maga „párisi” ereje is. Világos tehát, hogy itt az etikai fegyelem általános felülésán kívül még a magyar gondolkodás és jellem nagymérvű rongálásáról is van szó. A „csunyának” az a tetszetős kultusza, a melyet Budapesten a polgári társadalom így ápol és becsül, olyan egyetemes hanyatlás oka, vagy jele, amelyet a nemzeti műveltség és erő minden vonalon megfog keserülni.

Nem tudom egyébiránt, hogy más is ugy van-e ezekkel a félig, vagy egészen pornografikus szindarabokkal és léha, igazság és izlés nélkül apró házasságtörő-irodalommal, ahogyan én. En tudniillik ezeket még szellemeseknek sem tartom. A francia külvárosok dekádens népének romlott izlését hozzák közibénk. A bohózat a legalacsonyabb drámai műfaj amugy is, a mi szinte csak a szem és fül elkápráztatására van számítva. Azonfelül szinte csak egy kaptafára van huzva valamennyi. Az ötletesség felül semmi, de semmi nincs bennük, a mi értékes. Egészen véve tehát, a Szerecsen-utca, vagy Dob utca utféli színvonala. A budapesti alsós kávéházakban és kávémérésekben ez a szellemi táplálék bőven terem. Talán még jobb, vagyis hogy trágárabb is. Micsoda gaorizankári magasság ehhez kepest *Molière* nemes izlése és egyáltalán a magasabb francia vigjáték. Pedig ezek is intim kérdésekkel foglalkoznak.

emelik, mert minden reform emelést jelent, ez nem baj, csak arányos legyen az adó és igazságos.

A gyengébbek válláról le kell venni a nagy terhet, és jobban meg kell adóztatni azokat akik eddig eltagadhatták jövedelmüket. Rendezni kellene a potlekok kérdését is, bizonyos százalékon felül emelni nem szabad. Helyteleníti a mai adóösszeíró bizottság működését, mely egy csenevész bizottság, nem egyéb, mint rideg formalitás. Főlemlíti és a miniszter figyelmébe ajánlja azon körülményt, hogy a szegény iparosok és kereskedők nem bírják el az adót. Ezeket mentesíteni kellene. A gyöngyök a kagylók könnyüiből lesznek, a költségvetés meg a szegény polgárok keserves filléreiből és minthogy azok érdekeit nem találja ápolva a költségvetésben, azt nem is fogadja el.

Lukács Gyula azon visszaéléseket tünteti fel, melyek az adókiadó bizottságnál észlelhetők, hogy t. i. nem közlik az emberrel azt, mikor vetik ki rá az adót. Ezzel egyenesen becsapják a polgárokat. Kéri a minisztert, hogy erre vonatkozólag minél előbb intézkedjék. A tételt nem fogadja el.

A miniszter válasza.

Lukács László pénzügyminiszter. Lukács Gyula szavaira reflektálva az adókiadó bizottság azon intézkedését, hogy nem közlik mindenkiel azt, hogy mikor kerül reá a sor, nem tartja helytelennek. A helyrajzi számot meg lehet tudni az újságokból is, meg az adókiadó bizottságnál is.

Nessi Pál. Senki sem köteles oda menni.

Lukács László pénzügyminiszter: Ha kíváncsi rá, oda megy. Vázsonyi Vilmos szavaira tér át. Vázsonyi azon véleményben van, hogy az 1896-iki adóreform nagyon kedvező volt az osztrák iparra. Igaz, hogy az indoklásban ez van felemlítve, de ha Vázsonyi kérdezősködött volna, az osztrák kereskedőktől, bizonyára azt a laszt nyerte volna, hogy nincsennek az állapotokkal megelégedve.

Vázsonyi Vilmos: Azok soha sincsennek megelégedve.

Lukács László pénzügyminiszter: Nálunk még gyökeresebb reformra volna szükség, de egy ugrással nem lehet ilyen radikális intézkedésekbe belemenni. Elismeri, hogy sürgős és humánus dolog az adók reformja, és ő törekedni fog ezen feladatnak helyesen megfelelni.

Azonban e munka óriási és megszámlálhatatlanul nehéz kérdéssel van kapcsolatban. Éppen ezért nem szabad tulságba menni. Papp Elek szavaira térve át kijelenti, hogy a földadó csak is papíron képezi az egész jövedelem 25 és fél százalékát valósággal nem. Elhiszi, hogy a házadó is reformálásra szorul, és igéri, hogy e kérdést is a lehető legnagyobb gondossággal fogja megoldani, hogy annál tökéletesebbé te-

gye azt. Nessi Pál szavaira reflektálva kétségbe vonja Nessi azon állítását, mintha az adók folytonosan emelkednek.

Nessi Pál: Benn van a költségvetésben.

Lukács László pénzügyminiszter: Ha a költségvetésben nagyobb az adó, az nem azt mutatja, hogy az adó emelkedett, hanem az az általános fejlődés következménye.

Nessi Pál: De hiszen visszafeljődtünk!

Lukács László pénzügyminiszter: Bizony Ákos szavaira reflektál. Kéri a tétel elfogadását.

Végül következtek az *interpellációk*, melyekről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Hétfőn a pénzügyi költségvetést fogják tovább tárgyalni.

TÁVIRATOK.

Botha öcscse fogságban.

Pretória, május 3. Barker ezredes jelenti, hogy április 30-án Frankforttól délkeletre 15 mértföldnyire elfogta Botha Maniet két hadsegéddel és 11 más bural. Botha Manie, unokaöcscse Botha tábornoknak és egyike De Wett legügyesebb tisztjeinek.

Harcias beszéd.

Annapolis, május 3. Roosevelt elnök ma jelen volt az itteni tengerészeti akadémia díjkiosztásán és beszédet intézett a tanulókhöz, a melyben figyelmeztette őket, hogy egy borzasztó napon esetleg az ő bátorságukon és vitézségükön fog mulni, hogy a nemzet dicsőséggel fogja-e beírni nevét a világtörténet könyvébe vagy pedig vereség gyalázatát kell-e bejegyeznie. A győzelem első tényezője szükségképpen a flotta. Ha a flotta nem felel meg hivatásának, az ország arra van kárthatva, hogy legyőzessék. Azért tehát minden amerikai hazafinak közre kell működnie abban, hogy a flotta folyton fejlesztessék és a legmagasabb fokra emelkedjék.

A pestis.

Konstantinápoly, május 3. Alexandriában ujabban ismét két pestis-eset fordult elő. Az egészségügyi tanács öt napos vesztézárt rendelt el az Egyiptomból jövő utasokra és szállítmányokra.

De hát ez kaviár. Az irodalmilag kisebb, vagy semmilyen műveltségű ember esténként szintén keresi a maga szellemi táplálékát és kap — mont-martrei bohózatokat. Ugyanolyan ötletes trágárságokat tehát, a milyenekkel a budapesti kávéházak füstös légköre telve van. Csakhogy itt a férfiak maguk közt titokban adják tovább a legujabb meglepő disznóságot, amíg a színházban a mama, az eladó leány, gimnázista fiú és a bakfis is nagyokat nevet rajtuk.

Hát így jóra nevelni egy nagyvárosi közönséget csakugyan nem lehet. Nem lehet kivált magyarrá nevelni Budapestet. Mert még nem az. A szellemnek azok a budapesti sziporkái, a melyek szájról-szájra járnak, többnyire bécsi eredetűek, sokszor a Folies-Caprice csarnokaiból valók, (ez már egészen hazai emporium!) de mindig németek. Ehhez még csak a legalantabb való francia boulevard-export sziporkái kellenek s ime, Budapest lerakódó, vagy mondjuk: lerakóhelye lesz az egész nyugati trágárságainak. Valóságos európai trágyadomb — s'il vous plait.

Igaz, az emberiségnek szüksége van mindig bizonyos mennyiségű pikantériára is. Az ételt is fűszerrel főzik s a nagyképszerűség mindig többet ér a nyílt szókimondás. Am ki mondhatná azt, hogy a magyar szellemből ez a „kultúrelem“ hiányzik.

A vaskos magyar adoma, vagy mondjuk a legrosszabbat: a magyar trágárság soba sincs

ok és értelem nélkül. A ki mondja, mindig szellemi okon mondja és nem magáért a vaskosságért. Ellenben az importált székesfővárosi trágárság pusztán magáért a disznóságért van mondva. Az pedig, amit a színpadon látunk, csak magáért az aljasért aljas és csak magáért az erkölcsatlanságért erkölcstelen.

us ezt falja most szemmel-füllel a budapesti „elegáns“ világ. Miért? Csak azért, mivel — ah! — francia.

A romlást én ebben látom. Látom kivált az asszonyok romlását. Mert hiába mondja nekem azt valaki, hogy hatástalanok ezek a szellemi sallangokkal fölékesített és pi osra kendőzött, beteges festettségek a tisztességes asszonyokra. A színpad az élet iskolámestere mindig s abból, amit ott tanítanak, mindig ragad valami a legmagasabb növendékre is, hacsak eljár az iskolába. Már pedig eljár és tetszik neki az előadás.

En nem tudom azt sem, mi örömük lehet egyáltalán az asszonyoknak ezekben a trágárságokban? Uristen, hát ebben a korszakban az asszonyi tények értéke nincs már devalválva magában az életben is a legkisebb mértékekre?

Hát még az ilyen szindarabokat is meg kell néznie és hallgatnia a nőnek, hogy ő is lássa és nevéssen neki, hogy milyen mélyen legyalázta már a kor szecessziós szelleme az asszonyi méltóságot?

Egyről-másról.

(Fagyos május. — Munkások ünnepe. — Magyar léghajók s az aero-klub. — A Turul. — Hurcolkodási kellemetlenségek. — A csillaghullás. — A szíami trónörökös Budapestén. — Kedélyes kis város!) —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 3.

A gyönyörű május verőfényes napja ragyog reánk, ám az utcákon metsző szél csipi pirostra az arcokat és hajnali fagyokról tesz jelentést a meteorologiai hivatal. Szerte az országban dér és fagy rémiti a gazdát; Mária hava ime így köszöntött be az idén. A fagyos szentek előre vetett árnyéka ez s ha már az előre vetett árnyékuk ilyen, minők lesznek vajjon ők maguk? Így töpreng a gazda és aggodalmasan lesi Pongrác, Szervác és Bonifác urék kritikus három napját.

Tény azonban, hogy a hűvös idő nem volt akadály s a május elseje a hagyományos külsőségek közt zajlott le Budapestén. Ezt a napot ugyan ujabban végkép a maguk ünnepévé foglalták le a munkások s kivívták azt is, hogy munkaszünetjük legyen e napon, a melyen a szocializmus vörös zászlója alatt harsogják a Marseillais-t, — ám azért nem csupán vörös május ez a nap, hanem a tavasznak is ünnepe, a melyet, ha csak tehet, mindenki megül. S május elsejének hajnalán megindult a zarándoklás ki a ligetbe. A Stefánia-uton elegáns kocsi-korzó gyönyörködtette a szemet: ahány gumikerekű kocsi, mind ott trappolt e reggelen a régi Bellevue és a viztoronyközött. S benn a ligetben, a wurstli-práterben is ugyancsak hangozott az élet. A mutatványos bódék és a különböző attrakciók között ezernyi nép hullámzott. Egyik oldalról a kintorna zenéje, más oldalról cigánymuzsika, harmadik felől meg énekszó hallatszik. S mindez a hang összevegyül a kocsi dörgésével, a villamosok csilingelésével, a vásári bódék kikiáltóinak zajával s a tömegek lármájával, kacagásával. De ez a zsvaj május hajnalán nem bántó; az ébredő élet, a tavasz ujjongása ez, a melyben csöndesen elgyönyörködik a békés megfigyelő. Az utcák képe is megszinesedik. A kocsi s a lovak szerszáma virággal, sallangokkal ékes, a kocsi kalapjára is virág vagy zöld ág van tűzve, a házak csöndjét fölveri az ilyenkor elmaradhatatlan cigányzene s itt-ott, főképp a külvárosokban, földiszított május fák hirdetik a tavasz poétikus ünnepeit.

Ilyenkor, május elsejének hajnalán, igazán érdekes, speciális látivalóval szolgál Budapest, sőt azt lehet mondani talán, hogy a fiatal magyar fővárosoknak ez az egyetlen ethnografiai sajátossága, a mely az idők folyamán kialakult.

Ezuttal különben nagyon sokan voltak, a kik május hajnalán a Margitszigetet keresték föl. És pedig nemcsak a hely szépségért, hanem mert olyan esemény színhelye volt, a mely a tudomány és a sport nézőpontjából tekintve egvaránt nevezetes. A „Magyar Aero-Club“ ünnepele itt első nyilvános szereplését és pedig egyszerre két léghajó fölszállásával. Óriási érdeklődő közönség lepte el a szigeti sporttelep tribünjeit, főképp sportsmanek voltak ott nagy számmal. Ezzel mi is beléptünk ama népek sorába, melyek a felhők magasát vizsgálva, kutatva, igyekeznek előbbre vinni a huszadik század nagy problémájának megoldását. Május elseje különben régi rendes napja az aeronauták fölszállásának s a meteorológusok vizsgálatainak. Most is bizonyára mindenütt a világon sok léghajó vágott neki az aetheri magasoknak május első napján s ennek a régi uzusnak hódolt a „Magyar aero-club“ is, a mikor május elsejének reggelén jelent meg először a nyilvánosság előtt. Léghajója, a „Turul“, hozzon hasz-

not a tudománynak, hirt a magyar névnek. Ez az óhajlás élt mindenek szívében, a kik tanúi voltak a „Turul” fölszállásának május elsején.

Május elseje! Istenem, e szép napnak igen prózai jelentősége is van, a melyet a budapesti polgár már sokszor a pokolba kívánt. A ház-bérnegyod és a hurcolkodás igen kevésbé poétikus hónapja ez. Megrakott butorszállító kocikkal vannak tele az utcák s csaknem minden ház előtt áll egy-két ilyen kocsi; az egyikre föl, a másikkal lerakodnak. Ah, csuf egy dátum mégis a május elseje!

De ime, ifju hadnagyocská fészeg mellett az utcán. Büszkén csörteti a kardját, a hölgyekre meleg pillantást vet, a civilbagázst azonban megveti. Vadonatuj a blúza, a pantallója és a sapkája is, mintha egészen ujdonsült hadnagy volna a vitéz ur! Hát persze, hogy az! Hiszen május elsején voltak a kinevezések és a májusi csillaghullás, lám, a kadébtől tisztet csinált. Ah, hát mégis, mégis csak szép dátum a május elseje!

Hej, hogy a magunkforma közönséges polgári halandóknak dátumokra van szüksége, hogy belékapaszkodjék ezekbe a hétköznapi élet sivár szürkeségében; dátumokra, a mik kiemelkednek a többi napok közül; dátumokra, a melyeket várni lehet azzal a reménységgel, hogy más napoknál szebbek, vidámabbak lesznek. Mi más az élete ama kiváltságos földieknek, a kiknek ünnep minden napjuk, azaz jobban mondva: az ünnepi fény, a pompa, rendes hétköznapijuk csupán s talán az volna ünnepük, ha egyszer szürke munkával, polgári foglalatossággal tölthetnének egy napot.

Szavaim vonatkozhatnak bármely koronás főre, királyfiakra, hercegekre, de ezuttal csupán csak *Maha Vajiravudh*-ról szólok, a ki csaknem egy hetet töltött köztünk. Inkognitóban jött Budapestre, ami azt jelenti, hogy a szokottnál is vidámabban akart néhány napot eltölteni. A „fölkelő nap fiá”-nak ebben bizonynyal nem is volt hiányossága s ha majd a távol ázsiai hazájában visszagondol a sziámi trónörökös Budapestre, ezt alkalmasint mosolyogva fogja tenni s talán csettinteni is fog a nyelvvel, a mint mondja:

— Kedélyes kis város!

A kedélyes kis városra pedig ráfekszik sötét árnyéka a gondnak. Sápadt, kiéhezett, rongyos alakok ödöngenek az utcákon s a munkaközvetítő intézetben, koldulva — munkát, de nem találva. Pedig nincs betévdő falatjuk, sem egy vackuk, hol fejüket lehajtanák. Mana Vajiravudh, ha tudna erről, de hogy jött volna közenk: hogyan is tudjon róla, messze elkerüli vala döbbenettel és iszonyattal ezt a nyomorult és bűnös, de — kedélyes kis várost!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kaszinó-egylet folyó évi közgyűlését saját helyiségében (Szabadság-tér színház épület) május hó 11-én délelőtt tizenegy órakor tartja meg, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívottnak. A közgyűlés tárgyai: 1. Az igazgatóság jelentése az 1901—1902. kaszinói évről. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1901—1902. évről. 3. Költéselölirányzat az 1902—1903. évre. 4. Az elnök a választmány és tisztikar választása. 5. Indítvány az alapszabályok módosítására. 6. Netáni egyéb indítványok. Az aradi kaszinó-egylet választmánya.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylet elnöksége vasárnap d. u. 3 órakor a magyar utca 4 számú saját házában rendes havi ülést tart.

(*) Az orszébetvárosi testvériség agghonvédekét segélyező asztaltársaság folyó hó 4-én vasárnap délután 5 órakor tartja meg IV. évi közgyűlését.

(*) A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylet aradi fiókja f. hó 5-én hétfőn este 8 órakor az egyleti helyiségben rendes választmányi ülést tart.

(*) Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyző és temetkezési egylete folyó hó 4-én vasárnap délután 3 órakor tartja rendes havi választmányi ülést.

Emlékirat az aradi vashidak érdekében.

(Az ügy a közgyűlés előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

A május havi rendes közgyűlésen fogja tárgyalni a város törvényhatósága a vashid ügyét az albizottság jelentése és annak az emlékiratnak kapcsán, a melyet az *Aradvidéki Iparegyesület* által összehívott nagygyűlés végrehajtó-bizottsága adott be Institoris Kálmán polgármester utján a közgyűléshez.

A terjedelmes emlékirat a hid-ügy előzményeinek és körülményeinek ismertetése után a következőképp nangzik:

Nagygyűlésünk határozatából arra kérjük a törvényhatósági bizottságot, méltóztassék a régóta vajudó kérdés kedvező megoldására az események kényszerítő hatása alatt kedvezővé vált alkalmat megragadni és saját hatáskörében sürgősen, minden eszközt felhasználva, ha kell, áldozattól se riadva vissza, oda hatni, hogy az aradi ipar és kereskedelem léteérdeke: a Maroson túli vidékkel való egyenes és közvetlen hidösszeköttetés megvalósuljon.

Tekintetes Törvényhatósági bizottság! Arra nézve, hogy a város polgárságának ezt a kívánsága teljesedésbe menjen, egyetlen mód van és ez az, ha a tekintetes Törvényhatósági bizottság a magas kormányral megindítandó tárgyalások során a királyi kisebb haszonvédelmi jogok közé tartozó revátkelési és hidvámszedési jogot tulajdonába megszerzi az állami tulajdont képező telkekkel együtt, melyeket a nagyméltóságú pénzügyminiszter ur az aradi Marosparton a hidépítés céljaira a kilencvenes években megvásárolt s ezután a hidépítést Arad sz. kir. város eszközli. Mivel pedig a hid létesítésének e kérdés minden fázisában a várral való összeköttetés mikénti megoldása képezte a nehézséget, akképpen tartanánk a megoldást célra vezetőnek és keresztül vihetőnek, hogy az Aradon, 1891. évi április hó 22-én tartott vegyes bizottsági helyszíni tárgyalások megállapodásának s az akkor kidolgozott terveknek alapul vétele mellett az új-aradi fő-utca irányában vezetendő közúti vashidon kívül még egy, kisebb méretű hid építtetnék a várban elhelyezett laktanyákkal való érintkezés fenntartása céljából. Ezen utóbbi hid létesítése, illetve fenntartása ugyan a kormány köteleességét képezi, de nem tartjuk kizáratnak azt a lehetőséget, hogy ebben a részben a magas kormány a városunkkal szemben tanusítandó méltányosság alapjára helyezkedve, oly megoldási módot fog találni, mely lehetővé teendi hogy nagyobb áldozatok hozása nélkül a hidak felemeltessenek.

A kérdés részleteinek fejtegetése különben nem tartozik a mi feladataink közé. A tekintetes Törvényhatósági bizottság bölcsessége, hisszük szerencsésen fogja azokat megállapíthatni. Mi csak magunk, polgártársaink, gyermekeink és városunk jövője iránti köteleességünket teljesítjük, midőn ez ügyre a tekintetes Törvényhatósági bizottság figyelmét felhívjuk és azzal szemben a polgárság kívánságát kifejezésre juttatjuk.

Tudjuk, hogy a tekintetes Törvényhatósági bizottság minden egyes tagját ugyanaz a cél lelkesíti: városunk emelése, nagyobbá tétele, a polgárság jólétének fokozása. Tudjuk, hogy abban a teremben, a hol Arad ötven ezer lakosának sorsa felett döntenek, mindig a város jól felfogott érdekeinek a polgárság érdekeivel való összhangba hozatala képezi a vezérlő elvet. És mert mindezt tudjuk, erős bennünk a hit és a bizalom, hogy a tekintetes Törvényhatósági bizottság a fennebb vázoltak igazságától áthatva, feladatának arra a magas színvonalára emelkedve fogja e kérdést elbírálni, melyről a mindnyájukra üdvös eredmények biztosíthatók lesznek.

Belátjuk, hogy oly viszonyok között élünk, melyek a városi háztartásban a legmesszebb menő takarékossgát indokolják. Mi, a város adófizető polgárai örömmel üdvözlünk minden olyan kezdeményezést, mely a közterhek csökkentését célozza. Amde abban a meggyőződésben vagyunk, hogy mikor polgárságunk teherviselési képességének emelése, mikor a város közvetlen és közvetett jövedelmeinek bizonyos emelése előzőekben, nem lehet lehetőséget várni, ha esetleg áldozatokról volna is szó. Mert tudjuk azt, hogy befektetések nélkül gyümölcsöző eredményekhez jutni nem lehet és tisztában vagyunk azzal, hogy egy az élénk forgalom, a megnövekedett keresetkészség segélyével kedvezőbb anyagi helyzetbe jutó polgárság könnyebben és szívesen tud is, akár is köztereket viselni, mintha a holnapi nap gondja marczangolja a lelkét.

Tekintetes Törvényhatósági bizottság! A mienkhez hasonló, a maguk erejére utalt városok életében vannak pillanatok melyekben a jövő bizonytalan esélyeit fedő kárpitok szétnyílnak és bepillantást engednek a messze távolba. Ilyen pillanatnak tartjuk a jelenlegit, midőn a vashid létesítésének kérdése előtérbe toltult. Látjuk hogy ha a hidat létesítjük, rést, utat látunk azon a gáton, mely ma szabad fejlődésünket elzárja és látjuk, hogy a szorgalmas, dolgozó polgárság megleti munkája gyümölcsét, annak birtokában képessé válik a jelenleginél nagyobb erővel és alkotó képességgel járulni hozzá szeretett városunk virágzóvá tételéhez. Egész jövőnk függ attól, megtudjuk-e ragadni, ki tudjuk-e használni ezt a pillanatot.

Az aradi iparosság és a simándi uti átjáró.

(Az építő ipar szabályozása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

A megindult tavaszi építkezések alkalmával, valamint a volt kereskedelemügyi miniszternek legutóbb a *Gál és Tyrnauer* budapesti vállalkozók iparkihágási ügyében tett elvi jelentőségű nyilatkozatából kifolyólag irányadó körökben ismételten felmerült az a kérdés, hogy meddig fog még ezen iparág szabályozása késni?

Tizennyolcadik éve lépett életbe az ipartörvény, benne ezzel a klaszikus kijelentéssel: „Addig is, míg az építőmester iparáról, úgy annak gyakorlása, mint a képesítés tekintetében külön törvény intézkednék, felhatalmazatik a szakminiszter, hogy azt általános rendelettel szabályozza.” Van tehát általános rendelet, de annyira összefoltozgatva, hogy abból az építőipar ki sem látszik.

Tény, hogy az építőipar a képesítéshez kötött iparágakhoz tartozik s mégis csüggedést kelt azokban, kik magasabb technikai tanulmányaik, külföldi utak és fáradságos munka után olvasták a legfelsőbb forum felfogását, mit az aradi pályaaithidalsági százezer forintos vállalkozás folytán befejezett kihágási ügyben érvényre juttatott, hogy az érvényben levő ipartörvény és rendelet szövegéből és szelleméből következőleg csak a magas építkezés és egyszerű hidak építése lévén szabályozva: a nagyobb szabású hidak építésével foglalkozó vállalkozóktól külön képesítés kimutatása ez időszert nem követelhető.

Ez megdöbbenő állapot, s ha tizennyolcz év óta a „nagyobb szabású” hidak mind úgy készültek, hogy azok építőitől képzettséget nem kívántak s munkáikat arra hivatottak ellen nem őrizték: a zentai eset ismétlődésére szomorú kilátásunk lehet.

Tizennyolcz év multán az ígért törvény helyett immár egy éve dolgoznak és tanácskoznak egy rendlettervezeten a kereskedelemügyi miniszteriumban, mely ezen iparágat rendezni volna hivatott. Ez a rendelet az irányadó és érdekelt körök véleménye szerint az a bizo-

nyos veréb, mely jobb, mint a messze távolban kősz, az egész vonalon rendet és rendszert teremteni hivatott, általános érvényű és minden helyi befolyás és elnézéstől ment s a hivatott jogait megvédeni szolgáló törvény, a mire hiába várunk.

E rendelettervezet, — a pallérképesítés üdvös reformjától eltekintve — nem nyerte meg az építő iparosok tetszését, s némely tekintetben bővitve lesz. Vajha az új miniszter mielőbb kezébe venné ez ügydarabot és az érdekeltek megalégedését vivhatná ki!

Ez idő szerint azonban csak azon méltatlankodásról emlékezhetünk meg, mit a Gál és Tyrnaner féle pályáathidalsági ügyben hozott miniszteri döntés az aradi építő iparosok és az áthidalsági munkálatnál felmerült többi iparág-nál mellőzött helybeli iparüzőknél előidézett. Mint értesülünk, az ipartestületi előjáróság legzelebbi gyűlésén ez ügy napirendre kerül s azon az előjáróság jogos felháborodásának fog kifejezést adni.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A megnyitó díszelőadás műsora negyedszer. Este: A falurossza, népszínmű. (Páros bérlet.)

Hétfő: Prolog. Heltai Jenőtől; A király házasság, vigjáték. (Páratlan bérlet.)

Kedd: Prolog Balla Miklóstól; Faust, opera. (Bérlet-szünet.)

Szerda: Prolog Szávay Gyulától; Nebántsvirág, operette. (Páros bérlet.)

Csütörtök: Délután: Lumpáczius Vagabundus, énekes bohózat. Este: A tót leány, népszínmű. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Fedora, dráma. (Páros bérlet.)

Szombat: Boccaccio, operette. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: A tót leány, népszínmű. Este: Boccaccio, operette. (Páros bérlet.)

* A megnyitó-előadás harmadszor ment ma este a színházban. Ma is szépszámú közönség gyönyörködött az új szintársulat összevágó játékában, bár a nézőtér nem volt annyira zsúfolt, mint az első két napon. Holnap délután is a megnyitó előadás van műsoron, s a színház bizonyára holnap is megtelik. Igaz, hogy ez nem a színrekerülő darabok érdeme, mert közülök egy is alig érdemel egynél több előadást, ellenben a szereplők játéka bőségesen kárpótolt az egyfelvonásosok minden alkalmiságáért. Zilahiné Singhoffer Vilma ma is felségesen énekel, Herczeg Ferenc vaudewillejében ma is remekeltek a főszereplők: Haller Irma, Répássy Gusztó, Gazdy Aranka és Ternyei Lajos. A *Molnár* című drámában P. Lukács Juliskát, Csiky Lászlót és Borostyán Sárít tapsolta a közönség. Török Bálint szerepében Gózon Béla csillogtatta hatalmas organumát Géczy István ezután következő Falusi tréfája szellem dolgában lefőzi Herczeg „O“-jét. Egészséges, jóízű humor vonul végig a kis népszínműn, melyet a szereplők: Tolnainé, Daróczy Ilka, Pajor Agnes, Polgár Sándor és Tukoray Lóránt kifogástalanul játszanak meg. Karácsonyi Mariska és Békéssy Gyula, a két főszereplő ma is fénypontja volt az előadásnak s a legtöbb tapsot nyílt színen ők kapták. (Z-a.)

* A falu rossza A szintársulati tagok bemutatása voltaképpen vasárnap kezdődik *A falu rossza* népszínműben. Ez előadás keretében a következő tagok fognak fellépni vezető szerepekben. Sz. Karácsonyi Mariska, Szabó Irma, Borostyán Sári, Békéssy Gyula, Győre Alajos, Békés Gyula és Ternyei Lajos.

* Tolnainé távozása. Tolnainé Hermin, a Leszkay-rezsím egyik legerősebb oszlopa, s az új szintársulatnak is egyik legkiválóbb erőssége, mint értesülünk, valószínűleg az aradi színházról. A kedélyben örökifjú komika évek hosszú során át kedvence volt az aradi közönségnek, melynek megvan az a jó szokása, hogy szeret-

tettel ölel magához minden igazi tehetséget, legyen az élete tavaszában viruló primadonna, vagy a szufiták között elvirágozott ezüst hajú anyaszínésznő. Tolnainé jó ideig nem fogja elfelejteni a mi színházba járó publikumunk, s nehéz dolga lesz annak, aki a helyébe jön. Zilahi Gyula jól szolgálná a maga és a közönség érdekét, ha Tolnainének módot adna a maradásra.

* A király házasság. Hétfőn, 5-én jelen először Zilahi Gyula igazgató a *Király házasság* Kis-Kopjai szerepében, mely Zilahinak egyik legjobb alakítása. Ez előadásban mutatkozik be Gazdy Aranka, Csigaházy Etel, Daróczy Ilka, továbbá játszik benne: Ternyei, Gózon, és Győre. Az előadást Illyés Bálintnak ez alkalomra írt prólogja vezeti be, melyet Gózon Béla fog elszavalni.

* Az Intendáns lemondása. Az *E-s* jelenti: Az intendáns mégis megy. Mint legilletékesebb helyről értesülünk, gróf Kegievich Istvánt felszólították, adja be azonnal a lemondását. A. intendáns azonban erre egész kedélyesen kijelentette, hogy nem mond le. Ez a helyzet mostani képe. Hogy a dolognak azonban rövid idő alatt el kell dőlnie, az semmi kétséget nem szenved.

* Pisztolypárbaj színházi kritika miatt. Szathmáry Zoltán, volt aradi hírlapíró, jelenleg kassai lapszerkesztő egyik fővárosi lapba kedvetlenül kritikát írt Kaposy Józsaól, a kassai színház szubrett-primadonnájáról. Emiatt a primadonna férje: Molnár Rezső tartalékos hadnagy, a kávéházban erős szóbeli sértésekkel támadta meg Szathmáryt, aki a kölcsönös sértetések után provokáltatta Molnárt. Az ügyet pisztolypárbajjal intézték el, mely szigorú feltételekkel Kassa határában folyt le sebesülés nélkül. Szathmárynak már öt évvel ezelőtt Debrecenben is ugyanily ok miatt volt párbaja egy primadonna férjével, akkor balul is végződött a párbaj, mert ellenfele a jobb kezét nyomorékra vágta.

* Mészáros operaigazgató fizetése. A képviselőház mai ülésén Zboray Miklós meginterpellálta a miniszterelnököket Mészáros operaházi igazgató fizetése tárgyában. Mészároshoz tudvalevőleg rendelkezési állományba helyezték s ilyen minőségben is biztosították neki az igazgatói fizetést. Széll Kálmán az interpellációra azzal felelt, hogy Mészároshoz harminc éves művészi múlt után nem lehetett fizetés nélkül elbocsátani, miután előbb minden jövedelméről lemondott. A választ a Ház tudomásul vette.

* Fedák Sári magas C-je. Fedák Sárival történt ez a kedves tréfa. A minap egy délelőtti biciklizett a főváros utcáin. Az udvariatlan kerékpár egyszer csak megbokrosodott és levette bájos utasát, aki valahogy a kerék alá került s jelentéktelen sérülést szenvedett. Minden jelentéktelensége mellett is azonban a sérülés erősen akadályozta a mozgásban Fedák kisasszonyt, akinek pedig az nap mulhatlanul játszania kellett a Fifi főszerepét. A műsor már nem változott. A diva hát kénytelen-kelletlen végigjátszotta a szerepet, de indispozíciója nem maradhatott titok. Azon törtéte tehát a fejécskéjét, mikép vétesse észre a közönséggel kedvetlenségének okát. Végre megérkezett az ötlete. Partnerének, Sziklay Kornélnak jelenés alatt oda szolt:

— Képzeld, leestem a bicikliről és berekedt a hangom.

A komikus elbámult.

— A hangod?

— No igen — mosolygott a diva és magasra emelte táncos lábát — nem tudom ki-vágni a magas C-t.

Viharos taps volt a bizonyosság rá, hogy a közönség elérte a tréfát.

* Színészkultusz a gőzfürdőig. Mig nekünk író-embereknek az intimitásai felől (mi a kedvenc bajszviseletünk? hány órákor kelünk fel? voláttal vagy anélkül játszunk az alsóst? könnyen vagy nehezen szüljük a novellákat? mi a véleményünk a szerkesztőségi erőkről? stb.) nem érdeklődik a legnagyobb ujságmoly, a

színészkultusz követi a művészeket az utcán, a lakásukon, a színpadon, az öltözőkbe, a kávéházba, a korzóra, egész a gőzfürdőig. Sőt oda is; mutatja egy debreceni ujság példája. Makó Lajos temesvári színársulata Debrecenre át Nyiregyházára utazott. Ez alkalommal az egyik debreceni ujság a következő édes dolgot írja:

Bohémes mulatsággal töltötték Thália föl és föl nem kent papjai és papnői az időt. A mulatság legeredetibb fazisa a gőzfürdőzés volt. (Csak nem mulatságból szoktak fürdőzni?) A színészek táviratilag rendelkeztek sonka és debreceni kolbász dolgában. Azután közös elhatározással fürdőzni mentek. A művésznők között előjárt a szende, a hős szerelmessel és kívülök igen sok szép és kevesebb szép talentum, némelyik pólyás babával a karján, más pedig kalapos skatulyával a kezében. Nagy nehezen felültek a kis vonatra és ott ismerkedtek a vendégek és vendéglátogatók. Künn a Margitban hozzálttak a fürdéshez. Volt olyan is, aki azt hitte, hogy mindez a nyiregyházi színházbizottság rendeletére történik, mert Nyiregyháza közegészségügyére való tekintettel csak megfürdöve léphetik át a nyári állomás határát. Fürdés után az étterembe gyűltek össze murira, majd hét óra tájban visszaindultak a vasúthoz, hogy tovább vonázzanak Nyiregyháza felé.

A gőzfürdőbe is bejutott a színészkultusz: ez már egy kissé sok. Hanem most már ne tovább...

* Kutyát a primadonnának. Szoyer Ilonka jelenleg Nagyváradon szerepel nagy siker mellett. A sok virág között — mint egy ottani lap írja. — „leejtettek egy virágos kosarat, amely összetört és melyből egy helyes kis kutya bujt elő.“ A művész azt mondta első váradai szereplésekor, hogy szeretne egy kis kutyát. Valamelyik tisztelője teljesítette hát a kívánságát. Ime, hova vezet hát az izléstelenység. Négy lábú állatokat bocsátanak le a zsinórpadlásról, erre még nem volt precedens. Ugy látszik, a nagyváradai színházban minden lehetséges. Legközelebb, ha a primadonna tehénkét, lovat, vagy automobilt kíván, valamelyik tisztelője azt is lebocsáttatja a padlásról.

* Színészat Makón. Makórol írja levelezőnk: Ihasz Lajos szabadkai színházigazgató tegnap kérvényt adott be Makó város hatóságához, hogy jól szervezett társulatával május hó 11-étől, június hó 30-ig előadásokat tarthasson. Tekintve, hogy a szabadkai színház kikötése alapján Pesti-Ihasznak a nyári idényben is teljesen szervezett társulattal kell működnie, Cseresnyés János főkapitány Pesti-Ihasznak megadta a helyhatósági engedélyt s így Makón még e hó folyamán megkezdődik a második tavaszi színészszezon. Pesti Ihasz társulatának elsőrendő tagjai: Némethi Ilona koluratorenékesnő, Gerlaci Hermin, Kállay Zoltán és Dörner Irén énekesnők, Szabados Gizi drámai szende, Tarján Irma fiatal hősnő, Simon Mariska hősnő, Vendródi Gizi naiva, L. Mihályfi Juliska komika, Kulinyi Karolin társalgási színésznő, Tóth Antal tragikus, drámai apa, Falussy István opera, operette és népszínmű bari-ton énekes, Baróthy Antal hős- és jellemszínész, Czákó Gyula hősszerelmes, Németh János buffó komikus, Rátkai Sándor tenor-buffó, komikus, Baranyai Ferenc opera és operette hőstenor, Ujvári Miklós burleszk komikus, Pesti-Ihasz Lajos kedélyes apa, Szigethy Andor síheder, Földvári Hugó bonvivant és szerelmes színész. Van az elsőrendő színészekon kívül 14 kardalos és kardalosnő, 8 tagu zenekar, Németh Ignác karmester vezetése alatt.

* Az „Alföld.“ aradi szépirodalmi és kritikai folyóiratnak most jelent meg a legújabb száma. Ez a szám is úgy a tartalmat, mint a kiállítását tekintve hasonlóan sikerült, mint az előző számok. Az új szintársulat összes tagjainak jól sikerült csoport képét mutatja be az új szám, van azonkívül több érdekes cikk a színházról, a vashidról s ezenkívül jó szépirodalmi költemények. A lapra József főherceg-ut 22. szám alatt lehet előfizetni.

A trónörökös útja.

(Interpelláció a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 3.

Egyik fővárosi estilap tegnap azt jelentette, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös londoni útjában egy német, egy cseh, egy lengyel és egy magyar főur fogja kíséni. Ez a hír a magyar nemzetnek az osztrák nemzetiségekkel egyenlővé degradálását jelenti; érthető tehát, hogy az nemcsak a függetlenségi körökben, hanem minden magyar emberben megbotránkoztatást keltett.

A képviselőház mai ülésén interpelláció tárgyát képezte ez a közlemény, melyet igaznak vélték annál is inkább, mert olyan lapban látott napvilágot, mely a kormányhoz közel áll. *Széll Kálmán* miniszterelnök kijelentette a Házban, hogy a trónörökösnek esze ágában sincs ekkora sértést elkövetni a magyar nemzetten. A választ tudomásul vették s így kilátás van rá, hogy ez az odiónak indult ügy nem fog nagyobb hullámokat verni.

Ha még az a bizonyos pétervári ut nem lett volna, legföljebb csudálkozhatnánk a spanyol etikett együgyűségén, a mely a hirbe hozott kíséret mögül kibukkanni látszott. Mert akkor, ennek a rovására írják azt, hogy a magyar korona és az osztrák császári trón várományosa, a mikor, mint az uralkodó képviselője utazik a külföldre, etnográfiai alapra helyezkedik s olyan kísérettel akar menni Londonba, mintha ott nem közjogi aktus: koronázás, hanem nyelvészeti kongresszus készülne.

A koronázáson való megjelenést azonban nem lehet ily alapon elintézni. A magyar királyt és az osztrák császárt képviseli a főherceg. A magyar királynak pedig vannak horvát, szlavon és dalmata alattvaló is. Az osztrák császárnak vannak olasz, szlovén alattvalói is, akik abban a pillanatban, amikor a közjogi törvényeket így fölrobbantani akarják, előállanak a panaszukkal: hogy hát ők miért nem, mikor a többiek igen? Hát még az az égbekiáltó igazságtalanság, hogy a monarkhiát külföldön csak osztrák és magyar követek képviselik, ellenben cseh, lengyel, német, szlovén stb. követség nincs? — mondanák.

Van egy nemzet, amely ragaszkodó szeretettel viselkedik uralkodója iránt. Elfeledve a mult keserűségeit, komolyan él a jelennek s a jövőnek. Súlyos terheket visel, panaszszót is alig hallatva. Egy nemzet, amely hűségéről, lovagiasságáról akkor tett tanubizonyságot, amikor diktálhatott volna, a helyett, hogy kért és erőszakoskodhatott volna, amikor megelégedett. Mindezt csak annyit kíván, hogy tartsák tiszteletben ősi jogait s ne tréfálkozzanak vele.

Ez az újabb főhercegi ut pedig nagyon rossz tréfa lett volna.

A Ház mai ülésén a főntemlitett interpellációt *Pichler Győző* tette meg. A trónörökös londoni kísérei ügyében — úgy mond — az osztrák kamarilla feltámadását látja. A törekvés most is az: eltüntetni Magyarországot önállóságát és függetlenségét, a mi ellen lelke egész mélyéből tiltakozik. A baloldal zajos helyeslése mellett a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

1. Van-e tudomása a miniszterelnök annak arról, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös főudvarmesterén kívül egy-egy magyar, német, cseh és lengyel főur is mint diszkiséret londoni és madridi útjában résztvesznek?

2. Ha van tudomása, szándékozik-e a magyar nemzet önérzetét sértő ezen cselekedet ellen még az 1867: XII. t.-cikk 8 §-ában is körülírt jogánál és kötelességénél fogva oly erélyesen tiltakozni, hogy a trónörökös kísérete a mai államjogi helyzetnek megfelelően alakíttassék össze?

3. El van-e határozva a miniszterelnök ur arra, hogy az önálló államot alkotó magyar nemzet ez újabb megsértését akár a kormánykérdés felvetésével is megakadályozza.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy a kérdéses hírt csak ma reggel olvasta, arról előzőleg semmit sem hallott, a bécsi lapok sem közölték. Arról azonban biztosíthatja a Házat, hogy a trónörökösnek eszébe sincs ilyen inzultust elkövetni a nemzetten. Csak két hivatalos kíséret lesz: egy magyar és egy osztrák főur. Ha a trónörökösrel más két ur is megy, azok nem hivatalos, hanem magán-kísérek lesznek.

Pichler röviden válaszolt, és a miniszterelnök viszonzására után *Széll* feleletét a Ház tudomásul vette.

A nagyváradi tragikus párbaj.

(Mozgalom a párbaj ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Nagyvárad egész társadalma annak a véres párbajnak hatása alatt áll, amely csütörtök délután történt, s melyben a pisztolygolyó leterítette az ottani társadalom egyik előkelő, rokonszenves vezéralakját, *Pallay Lajos* ügyvédet. A sebesült ágyát a legőszintébb részvét veszi körül; s mindenki igaz örömmel hallotta, hogy az áldozat fölépüléséhez reményt fűznek az orvosok.

Annál inkább elítéli minden jó érzésű ember az inzultus elkövetőjét, *Weiszlovits Gyulát*, aki már az ügyészség fogházában ül és akit tegnap este a Biharmegyei Nemzeti Kaszinó választmánya egyhangulag kizárt tagjai sorából.

A nagyváradi jogakadémia polgársága körében a csütörtöki tragikus párbaj öletéből dicséretes mozgalom indult meg a párbaj ellen. A jogász ifjuság egyik vezetőtagja gyűlésre hívta egybe az akadémia polgárait a következő értesítéssel:

Felkérem a nagyváradi kir. kath. jogakadémiai ifjuságot, sziveskedjék a f. hó 5-én (hétfőn) d. e. 10 órakor az I. sz. tanteremben tartandó ifjusági gyűlésen minél számosabban részt venni. Tárgy: A párbaj-ellenes mozgalom. Nagyvárad, 1902. május 2. *Moyzes* Emil IV. éves joghallgató.

A gyűlésen a jogakadémia polgársága kifogja mondani, hogy a párbaj ellen megindítja az akciót, s a mozgalomhoz való csatlakozásra felszólítja az összes magyar főiskolák ifjuságát.

Dicsérjük a mozgalmat, a mely köztudomás szerint rendszeresen meg szokott ujulni, a mikor egy-egy tragikus végű párbaj vetődik fel. Csak már egyszer aztán lenne valami kézzelfogható eredménye is ezeknek a hirtelen felbuzdulásból származó akcióknak.

Weiszlovits Gyula, aki ez idő szerint vizsgálati fogságban ül, a párbaj alkalmából érdekes epizódot ujtanak fel. Azt az epizódot, a mely közte és *Zeiterer József* között történt.

Weiszlovits Gyula körösszeg apátii bérlő

és *Zeiterer József* nyugalmazott közös hadseregbeli kapitány, ugyanottani uradalmi felügyelő régi elkeseredett ellenségek voltak. Sőtét gyűlölködésük 1897. augusztus 7-én nyíltan kitört. *Zeiterer* átment a *Weiszlovits*ek majortán, egy tiltott uton, mire a bérlő nekirohant ellenfelének, dulakodni kezdtek, majd véres verekedésnek lett színhelye a körösszegi gazdasági udvar, ütötte-verte egymást a két férfi, s *Zeiterer* a kését is használta. *Weiszlovits* logvágó ostorával ütötte ellenfelét. 1899. márczius 1-én kezdték meg ez ügyben a tárgyalást.

A nyolc napig tartó tárgyalás után a törvénytörés *Weiszlovits Gyulát* súlyos testisértés vétségében bűnösnek mondta ki és a 92. §. alkalmazásával 500 korona fő és 100 korona mellékbüntetésre ítélte, ellenben a közcsend elleni kihágás és hamis tanúzásra való rábírás vádjai alól felmentette. *Zeiterer Józsefet* minden vád alól felmentették, *Weiszlovits Gyulának* pedig az ítélet, melyet a kir. tábla és a kuria megerősített, tisztí rangjába kerül.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi iparosifjak önképző egylete május hó 11-én, vasárnap a csálai nagyerdőben saját pénzértára javára majális rendez. Belépti-díj: 40 fillér. Kivonulás reggel 7 órakor az egylet helyiségéből, (Aréna épület.) a waggongyari zenekar kísérete mellett.

Öngyilkos nagykereskedő.

(Buskomorságból a halálba.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 3.

Ma hajnalban Budapesten egy jómódu déligyümölcs nagykereskedő véget vetett önkézel az életének. A felesége tavaly meghalt, ami nagyon elkeserítette a szerető férjet. Azóta buskomor volt. Az utóbbi időkben veszedelmes lábbajt kapott, ami még jobban elkeserítette. Nem gondolva arra, hogy öt esztendő leánykáját teljes árvaságra juttatja, golyót röpített az agyába, ami nyomban megölte.

Az öngyilkos *Fodor Jenő*, 35 esztendő ember. A Petőfi-tér 1. szám alatti *Hajduska* A. és társa déligyümölcs nagykereskedő cégnek volt az egyik főnöke. A magyar államvasutak nyugdíjintézeti bérházában, az *Andrássy-ut* 88 szám alatt lakott, hol a második emeleten fényesen berendezett lakásban élt öt éves *Erzsike* leányával.

Tavaly meghalt a felesége, *Wiener Marika*, egy fővárosi magánzónó leánya. Ettől kezdve *Fodor* nagyon bánkodott a felesége után. Rokonainak többször említette, hogy egyedül kis leánya fűzi még az élethez.

Január hónapban megfázott és súlyos természetű influenzát kapott, amiből kifolyólag veszedelmes lábbaja támadt. A mult héten orvosai kijelentették, hogy valószínűleg amputálni kell a lábát. A buskomor embert ez az újabb csapás teljesen megfosztotta életkedvétől.

Tegnap még kifizette a házbéretét és dél óta nem mozdult ki a lakásából. Este bezárkózott a hálószobájába és az egész éjszakát ébren töltötte. Hajnali 4 óra előtt pár perccel a cselédek hallották, amint az előszobában fel és alá járkált, azután visszament az hálószobájába és pont hajnali négy órakor forgópisztolyal a szájába lött.

A lövés zajára besiető cselédek már halva találták a hálószoba pamlagján. Kihívták a mentőket, akik azonban már csak a halált konstatahálták.

Az öngyilkos levelet hagyott hátra a rendőrség címére, amelyben kéri, hogy ne boncolják fel, végzetes tettének okául pedig gyógyít-

hatlan lábaját mondja. Holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

A teljes árvaságra jutott kis Erzsike előtt egyelőre eltöltötték a borzasztó osapást, amely érte és reggel elvitték a szomorú házból nagyanyjához. Az udvarról még felkiáltott: a folyosón álló cselédnek:

— Mondja ám meg az apának, hogy a nagymamához mentem!

A rendőri sajtóiroda az öngyilkosságról a következő jelentést adta ki:

„Fodor Jenő érkeserői születésű 35 éves kereskedő (I. Andrassy-ut 88.) ma reggel négy órakor öngyilkossági szándékkal fejbe lőtte magát. Meghalt. Boncterembe szállították.”

A pénzügyi-bizottság ülése.

(A város tüzbiztosításának reformja. — Az első magyar általános biztosító társulat ajánlata. — Verseny tárgyalás a biztosító intézetek között. — A város állampapírjainak konvertálása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Egy héttel ezelőtt részletesen ismertettük azt az üdvös reformot, melyet a város pénzügyi bizottsága Lócs Rezső adóügyi tanácsos kezdeményezésére, az árvaszéki kölcsönökkel terhelt és a gyámság alatt álló kiskorúak ingatlanainak tüzbiztosításában behozni akar. Ezt a reform-javaslatot ma tárgyalta a pénzügyi-bizottság s természetesen annak megvalósításához hozzájárult.

A reform keresztülvitelének módozatait tárgyalván, Lócs Rezső tanácsos, a pénzügyi-bizottság elnöke ismertette az *Első magyar általános biztosító-társaság* ajánlatát, mely olcsó díjtételek és a többi biztosító-intézetek általános árszabályainál kedvezőbb feltételek mellett vállalkozik a megbízás elfogadására. Sőt a városnak ezeken kívül felajánlja a felek által befizetett biztosítási díjaknak *tic százalékat* is. A pénzügyi-bizottság elnökének véleménye szerint ez olyan kedvező ajánlat, hogy ennél előnyösebbet alig kaphat a város. Van azonban egy miniszteri rendelet, mely kimondja, hogy ilyen esetekben nincs helye egy biztosító-társulat megbízásának, hanem *verseny tárgyalást* kell hirdetni s azután dönteni a beérkezett ajánlatok fölött.

Az volt a kérdés már most, hogy elfogadja-e a bizottság az első magyar ajánlatát, melynél kedvezőbbet előreláthatólag pályázatnyitás esetén sem fognak elérni, avagy a biztosításokra megkötö-e a szerződést az ajánlatot tett biztosító intézettel.

A pénzügy-bizottság tagjai egyhanguan a mellett foglaltak állást, hogy verseny tárgyalást kell tartani még azon esetben is, ha annak eredménye nem is lesz olyan előnyös, mint az első magyar biztosító társulaté.

Megállapodott a bizottság abban is, hogy ajánlattételre a következő intézeteket kérje fel: *Első-magyar-általános*, *Hazai*, *Adria*, *Forciére*, *Generáli* és a *Magyar-francia* biztosító-társaságokat.

Az a szerződés, melyet a város a legelőnyösebb ajánlatot tevő biztosító-intézettel köt, nem lesz kötelező a felekre olyan formában, hogy az érdekelt ingatlanokat csak annál az intézetnél lehet majd biztosítani. A város szerződésének főtulajdonsága az, hogy a biztosítás, tekintet nélkül a késedelmes vagy pontos díjfizetésre, sőt tekintet nélkül arra is, hogy a kölcsönt vevő fél hol akarja az ingatlant tüzkár ellen biztosítani, a szerződésben álló intézettel attól a naptól kezdve fennáll, mikor a kölcsönt kiadta a város, illetőleg mikor a kiskorú ingatlana gyámi kezelés alá kerül. Valószínűleg ki fogják kötni a szerződésben azt is,

hogy a szerződő intézet köteles legyen felelősség mellett ellenőrizni azt, hogy a többi intézeteknél biztosító felek pontosan fizetik-e a díjakat.

Az ülésen tárgysorozaton kívül előkerült még a város államkötvényeinek konvertálása is. *Institoris* Kálmán polgármester ugyanis március 12-én felküldött a pénzügyminiszteriumba 200.000 korona értékű állampapírt, melyeket a regálékártalanítás alkalmával kapott a város, hogy a konverzió folytán azok a város nevére kötvényeztessenek. Azóta a kötvények sorsáról mit sem tudnak a városházán. Egyszer már megsürgették a regále-kötvények visszaküldését, a miniszter azonban erre sem válaszolt. A kötvényezésnek alig lehet formai akadály, mert a város már március 12-én felküldte azokat, a határidő pedig csak március tizenötödikén járt le.

A polgármester véleményt kért a pénzügyi bizottságtól arra nézve, hogy milyen magatartást tanúsítson a pénzügyminiszter indifferens viselkedésével szemben. A bizottság azt javasolta, hogy a körülményes rendkívüli közgyűlés összehívása, új határozat hozatala helyett maradjon vesztleg s nyugodtan várja, hogy a miniszter mit fog csinálni a kötvényekkel. Ha akadékoskodik, egyszerűen pereljen a város.

Végül abban is megállapodott a bizottság, hogy az *Andrényi Béla*-alapítvány 4400 korona értékű értékpapírjait konvertálás végett az aradi kir. adóhivatalnál deponálja.

Az ülésen *Lócs Rezső* elnökle alatt jelen voltak: *Bund Henrik*, *Böhm Adolf*, *Domány József*, *Deutsch Bernát*, *Fényes Dezső*, *Fetter Géza*, *Kohn S. N.*, *Ring Géza*, *Szathmáry János*, *Urbányi Béla* és *Vannay Gyula*.

A sóhivatali sikkasztás

a vádtanács előtt.

(*Grau Lajos vád alá helyezése.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Az aradi magy. kir. sóhivatalban, *Grau Lajos* sómázsatiszt által elkövetett sikkasztás ügyében ma határozott az aradi kir. törvényszék vádtanácsa. *Grau Lajos* ellen az aradi kir. ügyészség sikkasztás és hamis tanuzásra való rábírás miatt emelt vádat, ezenkívül az ő ügyével kapcsolatosan vádolta *Erdélyi Géza* aradi szatócsot, volt irnokot, hamis tanuzásra való rábírás miatt.

A vádtanács elnöke *Gallu József*, tagjai *Ribiczey Ferenc* és *Radány Dezső* törvényszéki bírák. A vádhatóságot *Szakoleczay Lajos* kir. alügyész képviselte: *Grau* védelmében *Nemess Zsigmond dr.* helyettese, *Deutsch Izsó dr.*, *Erdélyi Géza* védelmében pedig *Reisinger Ferenc dr.* ügyvéd jelent meg.

Grau az ügyészség vádirata ellen azt a kifogást emelte, hogy már az ő elődjének idejében voltak a sóhivatalnál hiányok, s ő maga is többször panaszkodott emiatt hivatalfőnökeinek, amit bizonyára nem tett volna, ha a sikkasztásokat ő követte volna el.

Reisinger Ferenc dr. hosszabb, érdekesen megindokolt beszéddel fejtegette, hogy amit ebben az ügyben *Erdélyi Géza* elkövetett, nem képez büncselekményt. *Erdélyi Géza* a vádirat szerint *Grau* megbízásából elment egy levéllel *Mericskai Sándor*hoz és azt mondta neki:

— Ha a vizsgálóbíró előtt kihallgatnak, arra nem kell esküt tenned; ne vallj *Grau* ellen.

Ha ez igaz is, — folytatta a védő, — a büntetőtörvénykönyv értelmében a hamis tanuzásra való rábírás büntetést csak az követi el, aki eskü alatt tett hamis tanuvallomásra akar valakit rábírní. Erről itt, vizsgálóbíró előtt tett

vallomásnál, nem volt szó. Másodsorban pedig itt egyszerű kérésről volt szó, a rábírás pedig nagyobb nyomattal jár együtt, mint a minő például a fenyegetés, vagy a jutalom ígérese.

A vádtanács *Grau vád alá helyezte* a terhére rótt sikkasztások miatt, *Erdélyi Géza* ellen azonban a hamis tanuzásra való rábírás ügyében megszüntette az eljárást, hasonlóan megszüntette az utóbbi vádra nézve *Grau* ellen is az eljárást.

A vádhatóság képviselője *felfolyamodást* jelentett be.

SPORT.

+ *Szegedi regattisták* Aradon. A tiszai regatta szövetség — mint már említettük — május hó 4-én, vasárnap tartja Aradon *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag elnökle alatt a szokásos évi összejövetelét. A közgyűlés egyik tárgya a juniusi szegedi evezős-verseny előkészítése lesz. Ezen az ülésen fog a szövetség egy új versenydíjat alapítani azon *hatszáz korona* értékű ezüst szobordíj helyett, melyet ötszöri győzelemmel a szegedi regattisták a múlt évben véglegesen megnyertek. Az alapítandó díj az eddiginél is értékesebb lesz. Az idei nyolczas-versenyre a díjat *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag adja. A tiszai regatta-szövetség aradi gyűlésére Szegedről *Gerle Imre dr.*, *Mészáros Pál dr.*, *Rainer Emil dr.*, *Kiságyi Béla*, *Rosinger István* és *Petöl János* jönnek át.

Aradi mérnökök kirándulása.

(A konstantinápolyi ut részletei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Annak a nagyszabású kirándulásnak, melyet az aradi mérnök- és építész-egylet rendez pünkösdkor, immár véglegesen elkészült a programja. Az eddig ismertett utiprogram némi változást szenvedett, mert a gyorsvonat csak Tövisig fogja a kiránduló társaságot vinni, azontul személyvonaton történik az utazás.

Az ehhez képest megváltozott program a következő:

Aradról indulás május 16-án este 7 óra 18 perckor, érkezés Brassóba 17 óra reggel 8 órakor. Reggeli a pályaudvaron, a város megtekintése. Brassóból indulás délelőtt 11 óra 40 perckor, érkezés Predealba 1 óra 11 perckor. Predealban ebéd, indulás délután 3 óra 10 perckor; érkezés Sinaiába 3 óra 46 perckor. Itt az utasok az órájukat egy órával előbbre igazítják, mert a vasuti óra idő azontul mindenütt egy órával előbb jár, mint Magyarországon. Sinaiában a társaság megtekinti a várost, a remek királyi várkastélyt stb.

Sinaiából indulás 5 óra 58 perckor. Vacsora a vonathoz külön a társaság részére hozzákapcsolt étkező kocsiban. Erkezés Bukarestbe este 9 óra 10 perckor. Itt lakás és étkezés a *Hotel Splendid*-ben.

A város nevezetességeinek megtekintése, majd indulás 18-án délután 3 óra 35 perckor. Erkezés Konstanzába (Küstende) 19-én 9 óra 25 perckor, behajózás este 11 óra 30 perckor. Itt a vacsora és reggeli költségeit a kiránduló társaság fedezi. A hajón, úgy az I., mint a II. osztályú utasoknak a megfelelő kényelemről a Cook-iroda kezeskedik.

Konstantinápolyba 19-én délelőtt 11 óra 20 perckor érkeznek a kirándulók. Lakást és teljes ellátást a *Pera Palast C. E* nevű szállodában talál a társaság. A konstantinápolyi látnivalók a következők: Galata-torony, Sztabul, Aranyszarv, Nagyógia, Szófia, Ach-Medrek mozá, Hippodrom, janicsár muzeum, Ezeregy-oszlopos ciszterna (szentkut), Seraglio plotakert, régiségmuzeum, magas porta, Seraskier-torony, Mohamed és oldal szulánok mauzoleuma stb.

Konstantinápolyból az ottani Cook-iroda kirándulást rendez Skutariba. A kirándulók ezenkívül megkoszorúzzák *Rákóczy* sírját.

Konstantinápolyból indulás május 21-én este 8 órakor történik.

Erkezés Szófiába május 22-én délután 6 óra 40 perckor. Konstantinápolytól Szófiáig, mely utvonalon nincs se étkező állomás, se ét-

kező kocsi, a Cook iroda külön étkező kocsit főz csatolni a vonathoz s a vacsora, reggeli és ebédért személyenként 10 korona többlet jár, mely főszemélynél déli 12 óráig kell Schör Lajos főmérnöknek lefizetni. Szófiában lakás és étkezés a *Grand Hotel Panashoff*-ban. Ekkor vacsora, 28-án reggeli és ebéd; a város megtekintése. Szófiából indulás 28-án délután 5 óra 41 perckor, vacsora a vonaton s érkezés Belgrádba május 24-én reggel 4 óra 50 perckor. Itt a társaság feloszlik.

Aradtól Belgrádig a Cook-iroda egy tapasztalt és szakavatott utimarsallja kíséri a kiránduló társaságot, aki az egész utazás alatt az étkezés után és lakás után járó borraivalokat fedezi. A főrendező már tett lépéseket az iránt, hogy Konstantinápolyban esetleg a Szelamlik megtekinthető legyen, melytől utóbbi időben a közönség el van zárva. Konstantinápolyban különben a helyi viszonyokkal teljesen ismerős külön kalauz fogja a társaságot vezetni.

Az utazáson a következők fognak résztvenni:

Andrényi Károly, Apor Gyula, Babó Iván, Baross Zsiga dr., Baross Lajos dr., Barabás Béla dr., Daniél Endre, Fekete János, Gutzjahr Mihály, Hady Gyula, ifj. Hahn Alajos, Hell István dr., Jakóbfy Dezső, Keresztes Gyula dr., Király Dezső, Kövér Lajos, Kövér Antal, Konsitzky József, Langer Aurél dr., Lamser János, ifj. Lőcs Rézsi, Ottenberg Tivadar, Párecz György, Pálfiy Ákád dr., Petkó Zoltán, Reichner Károly, Sándor Ede, Szokolczay Lajos, Szalay Béla dr., Spitzer Ignác, Steiner József, Stengl Andor, Schäffer Jenő, Szárnyas Béla dr., Szahmáry Mihály, Vály Lajos, Weisz Sándor, Vásárhelyi János, Vojtek Lajos, Zborovszky Pál.

Schör Lajos főrendező kéri az összes résztvevőket, hogy holnap, május 4-én délelőtt 10 órakor teljes számban jelenjenek meg az egyesület helyiségében, mert a Cook-iroda egyik megbízottja lejön Aradra és ekkor a legrészletesebb fölvilágosításai szolgál.

Az aradi püspökválasztást elhalasztották.

(A metropolita intézkedése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Az aradi görög keleti román püspökválasztás ügyében ma fordulat állott be. A választást, a melyet az aradi és a nagyváradai szentszék határozata értelmében holnapra egy hétre, vasárnap akartak megtartani, a nagyszabeni metropolita intézkedése folytán *elhalasztották*, s legközelebb új határidőt tűznek ki arra.

Megirtuk, hogy az aradi szentszék csütörtökön tartott ülésén a püspökválasztást május 11-ére tűzte ki. A kik e mellett harcoltak, főképp azzal érveltek, hogy a holnap összeülő, s előreláthatóan egy héttig ülésező zsinatot ne kelljen a püspökválasztásra újból összehívni, és hogy a pártok között eddig is elmérgesedett harc a választási határidőnek még messzibbre való kitolása által ne váljék még szenvedélyesebbé. Maga Papp I. János protoszincellus, a szentszék ideiglenes elnöke, azt ajánlotta, hogy várják be a hathetes gyászt, s csak annak elteltével tartsák meg a választást, de ezen véleményével kisebbségben maradt.

Miután a püspök-választás határidejét az érsek-metropolita tűzi ki, a szentszék az ülésekből táviratot intézett Metianu János nagyszabeni metropolitához, kérve a választásnak május 11-ére leendő kitűzését, — egyben, miután a püspökválasztó zsinatot nyolc nap előtt kell összehívni, sürgős intézkedést kértek.

Ma délután érkezett meg Papp I. János protoszincellushoz Metianu metropolita válasza, a melyben tudatja, hogy a szentszék kérését nem teljesítheti. Ennek folytán a szentszék újra össze fog ülni, s újabb határidőt tűz ki a püspök-választásra. Ez azonban most már valószínűleg a hat hetes gyászdíó után fog esni.

Az aradi román egyházmegye rendes zsinata holnap kezdődik meg. Délelőtt a székesegyházban ünnepi nagymise lesz, s délután kezdődik meg a tulajdonképeni zsinat. A zsinat ezuttal fontosabb ügyekben nem határoz, miután az egyház szervezeti szabályzata úgy intézkedik, hogy a püspöki szék betöltetlensége idején csupán a halaszthatatlan teendők intéztesenek el, s nagyobb reformok ne történjenek.

TANÜGY.

(—) **Felvétel a tanító-képzőbe.** A vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete folytán az állami tanítóképző intézetben a felvételek ezután mindenkor az iskola év végén teljesítendő. Felhívom tehát mindazon tanulókat, kik a gymnázium, reál- vagy polgári iskola négy osztályának elvégzése után a tanítói pályára lépni s az aradi állami tanítóképző intézetbe felvételt óhajtanak, hogy 50 krajcaros bélyeggel ellátott folyamodványukat folyó évi május hó 31-ig az intézet igazgatóságához benyujtsák. Elkésve érkezett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Interpelláció a vashid miatt.

(A képviselőház üléséből.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 3.

A képviselőház mai ülésén Barabás Béla dr. Nagyvárad országgyűlési képviselője interpellációt intézett a pénzügyminiszterhez az aradi vashid ügyében. Barabás Béla dr. interpellációját alább szösz szerint közöljük. Arról azonban, hogy Lukács László pénzügyminiszter milyen álláspontot foglal el ebben a kérdésben, ma nem tudtunk meg semmit. A miniszter ugyanis a mai ülésen nem felelt a hozzá intézett kérdésekre.

A házszabályok értelmében interpellációkat csak a szerdai és szombati üléseken lehet előterjeszteni, s Barabás, mint ahogy ezt a napokban megirtuk, ma tényleg be is adta az interpellációt, mely három közül első volt a mai ülésen.

Szünet után Apponyi Albert gróf elnök felhívta interpellációját előterjesztésére azokat a képviselőket, kik azt az interpellációs könyvbe bejegyezték. Elsőnek Barabás Béla állt fel s rövid beszéddel vezette be az alább szösz szerint közölt interpellációt. Elmondta, hogy arról értesült, mikép az aradi főkapitány a kincstár tulajdonát képező aradi ártéri- és Maros-hidakat a közlekedés elől elzárni akarja. A hidak annyira rozogák, állapotuk annyira közveszélyes, hogy azokon nagyobb terhet átvinni nem lehet. Sürgős intézkedésre van tehát szükség, nehogy második zentai katasztrófa következék be.

Majd előterjesztette a következő interpellációt:

Van-e tudomása a t. pénzügyminiszter annak, hogy az Aradváros és az aradi vár között lévő Maroshid s ezzel kapcsolatos ártéri hidak, melyek a m. kir. kincstár tulajdonát képezik, a lehető legrosszabb állapotban vannak, olyannyira, hogy a bekövetkezhető veszedelemért a kezelő és felügyelő államhivatalok felelősséget nem vállalnak s

hogy a rendőri hatóság a közlekedést kénytelen lesz maholnap beszüntetni?

2. Tudja-e a t. pénzügyminiszter ur, hogy az ezen hidak vámjövendelmét, valamint az ezzel kapcsolatos révjog évi bevételeit együttvéve, ezen hidak folytonos javítása és jókarban tartásának kiadásai és költségei messze túlhaladják s ebből kifolyólag a kincstárra évenként mintegy 10—15 ezer korona közvetlen kár hármlik?

3. Szándékozik-e a t. pénzügyminiszter ur az Aradvárosának már többször megígért új vashidakat, nevezetesen: az Aradot Új-Araddal összekötő, valamint az Arad és az aradi vár közötti vashidakat felépíttetni s az erre vonatkozó tárgyalásokat haladéktalanul folyamatba tenni?

4. Ha ezen új hidak felépítését a kir. kincstár tetemes áldozatok nélkül nem eszközölhetné, — hajlandó-e a t. pénzügyminiszter ur teljesíteni Arad sz. kir. város közönségének abbéli jogos kérelmét, hogy a magyar kir. kincstárnak semmi hasznot nem hajtó vám- és révjognak átengedésével az új hidakat maga a város építtesse fel?

A pénzügyminiszter, bár jelen volt az ülésen, nem felelt az interpellációra, s így az elnök kimondta a határozatot:

— Barabás Béla országgyűlési képviselő ur interpellációja kiadatik a pénzügyminiszter urnak.

A minisztereknek a hozzájuk intézett interpellációkra tudvalevőleg záros határidő alatt felelniök kell; így előbb-utóbb tudomást szerzünk a kormányznak az aradi vashiddal való terveiről.

Templomrabló szövetkezet Aradmegyében.

(Betörés a világosi templomban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Aradvármegyében újabb idő óta egy ügyesen szervezett rablóbanda működik, melyet *specialista bandának* lehetne elnevezni.

A banda tagjai ugyanis kizárólag *templomrablással* foglalkoznak s főigyekezetük az, hogy egy-egy értékes áldozati kelyhet, vagy szentségtartót tudjanak birtokukba keríteni.

Jóllehet ennek a szentségtörő bandának egyik oszlopos tagja, talán vezetője is, Trefni Ferenc az aradi ügyészség fogházában ül, a banda mindazonáltal vígan működik a megyében.

Most utóbbi időben *háromszor egymás után* történt a megyében templomrablás.

Az első Arad-Szentmártonban történt. Ennek a betörésnek az egyik tettesét, Trefni Ferenc vándorló iparossegéd személyében elfogták és beszállították az aradi ügyészség fogházába.

Az arad-szentmártoni görögkeleti templom félig sikeres kifosztása után a banda tagjai Székudvaron követtek el újabb betörést. Itt is gör. kel. templomba törtek be március 10-éről 11-ére virradó éjjel. Itt a rablók föltörték az összes perselyeket és 1324 korona készpénzt, továbbá egy 1900 koronáról szóló takarékpénztári könyvecskét vittek el magukkal.

A hatóság rögtön gyanuba vette Trefnit, illetve ennek büntársait, de Trefni állhatatosan tagad. Így a székudvari rablók tettesei nem is kerültek hurokra.

Tegnap aztán a világosi római katolikus templomban történt újabb betörés. Itt a rablók elvittek két miséző és egy áldozó kelyhet. Ezeket a kelyheket kivitték a templom melletti kertbe és ott a Szent János-szobor talapzatán

letörték róluk a részint aranyból, részint ezüstből vert értékes födeleket. Az áldozati-kehely fedelére arany kereszt volt erősítve.

A rablók a nagy szentségtartót is elakarják vinni, de utóbb úgy látszik meggondolták a dolgot s a szentségtartót a templom főbejárata mögött a földre dobták, az ostyát pedig a földön szétszórták.

A megindult vizsgálat eddig csak annyit állapított meg, hogy a rablók a sekrestye egy alacsony ablakán másztak be, ennek deszkáit lépcsőül használták, a templom belsejébe nyíló magas ablakhoz. Ezen jutottak be a templomba.

A hatóság kizártnak tartja, hogy világsi lakosok követték volna el a betörést, s a gyanu idegen csavargókra irányul, a milyenek utóbb sűrűn fordultak meg Világoson.

Németh Károly világsi telekkönyvvezető a rablást megelőzőleg látott is az esti félhomályban egy idegen alakot a templom körül ácsorogni s leírása szerint vándorló iparossegédre illik rá.

Most ismét előveszik Trefnit, mert a betörés elkövetésének módja arra enged következtetni, hogy Trefninek büntársai vannak.

HIREK.

Himnuszok párbaja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

A *Gotterhalte!* . . . A mennyi magyar panaszkodás ehhez a nótához fűződik. annyiért nem is volt érdemes Haydnak megkomponálni. Ha tudta volna, hogy vörös posztója lesz a magyar önértetnek, talán meg se írta volna. Mi meg inkább lemondottunk volna egy másik, a német tulajdonságait emlegető nótáról, a melyet viszont az osztrák atyánkfiai nem hallgatnak szívesen.

A *Gotter alte!* . . . Egész könyvet lehetne írni a történekről, a melyek az osztrák néphimnuszhoz fűződnek. A vezércikkekből pedig, a melyeket miatta irtak, egész bibliotéka kerülne ki. Hanem a mit most emlegetnek, az föltülné érdekességben valamennyit.

Egy budapesti ujság ma este megjelent száma ezeket írja:

A képviselőház egyik legutóbbi ülésén a honvédelmi ügyek tárgyalásánál tudvalevőleg *Rátkay* László kijelentette, hogy a legközelebbi alkalommal maga fog élére állani azoknak, akik boszankodásukat fogják kifejezni a császári himnusz eljátszása miatt.

Mint értesülünk, ez a tüntetés legközelebb valósággyá válik. A függetlenségi párt számos tagja ugyanis elhatározta, hogy a király legközelebbi titlété alkalmából részt fognak venni egy katonai vagy egy más ünnepélyen, hogy a *Szózat* eléneklése által kifejezésüket adják annak, hogy a magyar nemzet többsége nem a Gott erhaltet, hanem a *Szózatot* kívánja királyi himnusznak.

A tüntetést úgy tervezik, hogy az a király jelenlétében fog lefolyni.

Eszünkbe sincs, hogy ennek a birnek föltülnék. Hanem mielőtt komolyan gondolkodnának föltötte, jó lesz egyet-mást elmondani. Jelenetnek nem lenne utolsó, ha valamelyik katonai parádén, a míg a katonabanda *Gotterhalte*zna, a függetlenségi párt hang-anyaga *Kossuth* Ferenc dirigálása mellett rákezdene a *Hazádnak rendületlenül-be*. Kétségtelen, hogy *Pichler* Győző bas zusa tudörögné a katonabanda fagótját, s bizonyára *Sipulusz* se kimélné tenorját a szent cél érdekében. Az immunitás védelme alatt pedig a legkegyetlenebb gikszerket és hamis hangokat követhetné a kar.

Hanem az ilyen multság legjobban sértené a *Szózat* méltóságát. A *Szózat* nekünk szent ima, a melyet nem szabad páros viadalra küldeni a *Gotterhalte*val, még akkor sem, ha nem egy időben zengik azzal. Folytassák a harcot a közösügyes nóta, a *Gotterhalte* ellen: de a fegyver ne a *Szózat* legyen. És ha a *Szózat*tal tüntetnek: legyen ez a tüntetés méltósággal teli, s árnyéka se férhessen hozzá a gunynak, csipkelődésnek. Aztán, ha a *Szózat*ot kell elénekelni, különösen a király előtt: akadárra különb énekkar, mint a képviselők.

— A király itthon. Ő felsége a király holnap, vasárnap este 7 órakor érkezik Budapestre a nyugoti pályaudvaron. Vele jön *Mária Valéria* főhercegnasszony is. Az udvari személyzet nagy része már megérkezett és a palota készen várja Ő felségét, aki rövid megszakítással május végéig marad a budai várakban.

— Az új kereskedelmi miniszter. Politikai körökben ma hitelt keltő határozottsággal beszélték, hogy *Láng* Lajos lesz az új kereskedelmi miniszter. Ez a mai hírek szerint immár véglegesen megállapított dolog, s a kinevezést a hivatalos lap a legközelebbi napokban közzé fogja tenni. *Láng* Lajos a kinevezetéseig tartó időre elutazott a fővárosból. Változás lesz az államtitkári állásban is, *Nagy* Ferenc helyébe *Földes* Bélát jelölik; azt mondják, hogy neki sok kilátása van az államtitkárságra. Hivatalos helyről azonban még ma sem történt sem a miniszteri székre, sem az államtitkári állásra vonatkozólag semmi nyilatkozat.

— A csanádi püspök meggyógyult. *Desseuffy* Sándor csanádi püspöki aki a télen beteg volt, mint említettük, már teljesen meggyógyult. A főpap Arkóban és Meránban üdült s pompás egészségben érkezett vissza Budapestre. Néhány nap múlva egyházmegyéjébe utazik *Desseuffy* Sándor püspök.

— Egy államtitkár lemondása. Budapestről taviratozza tudósítónk: Politikai körökben híre jár, hogy *Zsilinszky* Mihály vallás- és közoktatásügyi államtitkár lemondóközlését mondani az állásáról.

— A város új festménye. Aradváros tudvalevőleg évenként ezer koronát szavazott meg képvisárlásra, hogy ilyen módon lassankint annyi eredeti festményt szerezzen meg, amennyi egy városi képtár berendezéséhez szükséges. Tavaly a *Némethy*-féle tárlaton vásárolt a város egynehány festményt, az idén pedig az *Országos képzőművészeti társulat* tavaszi tárlatáról vette meg *Salacz* Gyula országgyűlési képviselő közvetítésével *Edvi Illés* Aladárnak: *Falusai részlet Selmebánya mellett* című tájképet. A festményeket egyelőre a városházán a főispáni és a pelgármesteri szobákban helyezik el.

— A májusi ájtatosságok. A minoriták aradi templomában e hét folyamán a májusi ájtatosságok alkalmával a következő hölgyek és urak fogják emelni énekükkel az istentisztelet fényét:

Vasárnap: Lux Ubaldné és Várnai Lajosné urnők (duette) Kertai Ede templomi karnagy ur szerzeménye) a templomi zenekar kísérete mellett. Hétfő: Korbuly Gizella urhölgy. Kedd: Unger Morné urnő és Denk Mici urhölgy (duette). Ajtatosság után: Basch Stefanie, Brunhuber Mariska, Korbuly Gizi, Leitner Berta, Réthfalvy Etelka és Sággy Mici urhölgyek. Szerda: Rámor Lajosné urnő. Csütörtök: Babó Ida, Basch Stefanie, Brunhuber Mariska, Drescher Gi ella, Edelmüller Mariska, Gross Károlyné, Gyurkovits Marianna, Korbuly Gizella, Korbuly Ilonka, Leitner Berta, Lux Emma, Lux Ubaldné, Magyary Ilma, Tisztai Pálma, Réthfalvy Etelka, Török Vilma, Török Aranka, Sággy Mici és Tóth Gizella urnők és urhölgyek. Péntek: A tanítóképző intézet ifjúsága Zoltay Mátyás tanár ur vezetése mellett. Szom-

bat: dr. Radány Dezsőné urnő. Ajtatosság után *Ráskai* Miksa ur. Az utolsó miséhez a próbák hétfőn délután fél 7 órakor tartatnak meg a templom-utcai zenedében.

— Naggyűlés a kereskedők kötelező nyugdíjbiztosítása érdekében. A következő felhívás közlésére kértünk föl: Az *Aradi Kereskedők Köre* a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak kötelező nyugdíjbiztosítása ügyében, a Kör helyiségében (Szabadság-tér 7. sz. I. em.) vasárnap, május 4-én délután fél négy órakor naggyűlést tart. Erre Aradváros összes kereskedőit és kereskedelmi alkalmazottait meghívjuk. *Tedeschi* Viktor elnök, *Faragó* Rezső ügyvezetőtitkár.

— *P. Eckhardt* Oszkár meghalt. *Makó* ról jelenti tudósítónk, hogy a csanádme gyei közelet egyik legismertebb alakja: *Pozsonyi Eckhardt* Oszkár nagybirtokos élte 48-ik évében ma hajnali két és fél órakor meghalt.

A halálozás híre ma délelőtt terjedt el a városban. Az erőteljes, javakorában levő férfiú elhunytá őszinte, igaz részvétet s mély megdöbbenést keltett. Váratlanul jött a hír, mert *P. Eckhardt* Oszkár még két nap előtt is a legjobb erőben s egészségben látták *Makó* utcáin s ki sem sejtette, hogy az erős testalkatú, edzett embert rövid 48 óra alatt sirba tudja dönteni az erőt és hatalmat nem ismerő halál. A mindenfelől megnyilatkozó részvét olyan embernek szól, ki azt egész életével s működésével kiérdemelte. Mint birtokos, birtokostársainak, kisebb-nagyobb uri embereknek s szegény polgárnak vagy munkásnak egyaránt jóakarója, jóbarátja volt. Mint ellenzéki vezér, a függetlenségi és 48-as párt elnöke, mindenkor komoly, de soha sem véres szájú politikus volt s legnagyobb érdeme az, hogy a vármegye vagy a város közügyeinél soha sem a politikát, de mindig a közérdeket nézte. A vármegyházáról, városházáról, kaszinóról, gazdasági egyesületről, függetlenségi körökről s több középületről gyászlobogókat lenget a májusi hűvös szél, jelezve, hogy a közelet egyik legkiválóbb alakja hunyta le szemét. A megboldogultat neje, szül. *Ábránfalvi Ugron* Róza, négy gyermeke, özvegy édes anyja, több testvére, valamint sógora, ezek közt *Ugron* Gábor és Ákos gyászolják. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz.

— Két jegyző választás. Rövid időn belül két jegyzői állásra tartanak választást a megyében. *Páris* Gábor világsi főszolgabíró az *ujszentannai* községi jegyzői állásra hirdetett pályázatot. Az állás az anyakönyvvezetői tiszteletdíjon kívül 2276 korona fizetéssel, szabad lakással és földhaszonélvezettel van összekötve. A választást május 14-én tartják meg. Az állásra *Vass* Dezső okleveles jegyzőnek van a legtöbb kilátása. *Baross* Ferenc dr. központi főszolgabíró a *mikálakai* községi jegyzői állásra hirdetett pályázatot. Az állás 1500 korona fizetéssel és földhaszonélvezettel van dotálva. A választás napja május 17 ike.

— A sziámi trónörökös elutazása. A sziámi trónörökös ma nagyobb diné-t adott, melyen több miniszter is résztvett. Este megjelent az *Opera* előadásán s éjjel egy órakor elutazott Budapestről.

— Tüzoltók napja. A tüzoltók védőszentjének ünnepe, *Flórián* napja lesz holnap. Ezt a napot híven a szokáshoz, az idén is megünnepelik az *aradi önkéntes tüzoltó kar* tagjai. Ma *Flórián* napjának előestéjén az egyenruhába öltözött tüzoltók lampionos zenével ünnepeltek *Szent-Flóriánt*. Az *Attila-téri* tüzoltó-laktanyából indultak ki, s az *Andrássy-teret*, a *Szabadság-teret* megkerülve tértek vissza a laktanyába.

— **Nagyobbzabásu munka-közvetítés.** A főváros munkaközvetítő intézete szerény eszközeihez mérten eddig is nagy tevénytésget fejt ki a munkás-nyomor enyhítése körül, de dolga az utóbbi időben ijesztően megszorodott, mert nemcsak, hogy a fővárosban nő egyre a mind-nagyobb munkahiány miatt a munkanélküliek száma, de a vidékről is sokan jönnek a fővárosba abban a reményben, hogy a nagy városban könnyebben akad számukra munka. Hogy ez minő téves hit részükről, azt — fájdalom — mindnyájan tudjuk. Am a munkaközvetítő intézet munkáját is, épp a megszorodott dolga folytán, sokszor megbénította az a körülmény, hogy a helyiségei immár szűkek és a célnak meg nem felelők; továbbá, hogy az egyes u. n. rekeszek nem állottak hozzáértő szakemberek vezetése alatt. Munkások is, munkaadók is sokat panaszkodtak e miatt. Budapesti munkatársunk most érdekes hírt közöl velünk. Azt jelenti ugyanis, hogy illetékes helyen fölmerült a terve annak, hogy a főváros millenaris alapítványának két-három évre terjedő kamata egy népkönyvtárral, olvasó-teremmel s egyéb, a munkások művelődési céljaira rendelkezésre álló helyiségekkel, kibővített nagyszabásu munkaközvetítő intézet építésére használtassék föl. Együttal abban az irányban is történt intézkedés, hogy a munkaközvetítő intézet egyes rekeszeinek vezetését megfelelő szakemberekre bizzák. Ohajtható, hogy ez a szép és üdvös terv mielőbb megvalósuljon. Annyi bizonyos, hogy a főváros millenaris alapítványát, a melynek hová fordításáról annyit vitatkoztak, nem lehetne szebb és nemesebb célra fordítani, mint az általános munkás-nyomor enyhítésére.

— **Ingyenes hely a honvéd-hadapród iskolában.** Aradvárosnak a honvéd-hadapród iskolában egy alapítványi helye van, melyet az 1899—1901-iki tanítási szak alatt *Tibajdy* Iván töltött be. Ez az alapítványi ingyenes hely az idén megürül s a honvédelmi miniszter ma felhívta a várost arra, hogy gondoskodjék ennek betöltéséről. A város pályázatot fog hirdetni s a pályázati feltételek egyikét az aradi középiskolákban körözteti. A helyet *augusztus 10-ig* kell betölteni, mert a minisztert a pályázat eredményéről ekkor kell értesíteni. Az ingyenes hely betöltésénél elsősorban *aradi* illetőségű pályázók részesülnek előnyben.

— **Ráth Károly temetése.** *Ráth* Károlyt a fővárosi iparosok körének disztermében helyezték ravatalra. A kör helyiségeit teljesen feketébe vonták s a disztermet valóságos gyászpompával látták el. A diszes ércporsó a terem nyugati részében, magas emelvényen nyugodott ezüstös rojtu baldachin alatt. Körötte pálmák és más délszaki növények diszelegtek. Az egész terem a legszebb koszorúkkal volt tele, melyeket az ország iparos körei és egyesületei, nemkülönben a rokonok és jóbarátok küldöttek. A ravatalnál számosan jártak a közélet kitünőségei közül és ugyancsak ott voltak az ország iparos egyesületeinek és köreinek küldöttségei is. A temetés délután 4 órakor ment végbe, nagy részvét mellett.

— **Eljegyzés.** *Szanó* József műkertész eljegyezte *Bauer* Katica kisasszonyt *Bauer* Károly tanító leányát Szentleányfalván.

— **Csanádmegye közgyűlése.** Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn délelőtt tartja meg második negyedéves közgyűlését. A gyűlésnek nagy érdekességet ad, hogy betöltés alá kerül *Török* Imre öröke, a megyei főügyési állás. A főügyési állásra hárman pályáznak: *Dózsa* Sámuel doktor tb. főügyész, *Bán* Zsigmond dr. és *Galambos* Ignác dr. gyakorló ügyvédek. A választás eredményét előre is lehet látni; *Dózsa* Sámuel lesz a vármegye főügyésze, legfeljebb arról lehet szó, hogy egyhangulag-e, vagy nagy többséggel.

— **Umberto özvegye kolostorban.** Egy párisi lap, a *Petit Journal* azt újságolja, hogy *Umberto* özvegye, *Margherita* királyasszony kolostorba vonul. Ez a hír megerősítésre szorul. *Margherita* királyasszony eddig is buzgón teljesítette vallási kötelességeit és temérdek jótékonyági akciót kezdeményezett. Nem valószínű, hogy e

kezdeményezéseinek ügyét abbakagya visszavonulna a kolostor csöndes télenségebe.

— **A táncmesternő halála.** Az országos sziniakadémiában — mint budapesti tudósítónk taviatban jelenti — ma megdöbbentő eset történt. *Doroghy* Károlyné, az intézet jeles táncosnője, növendékeinek éppen egy táncfigurát akart bemutatni, mikor hirtelen összerogyott s egy jajszó nélkül halva terült el a parketten. A leányok ijedten vették körül a holttestet, majd orvosért küldtek, ki már csak a halált konstataálta. *Doroghy* német szivszélhűdés ölte meg.

— **Vay Béla br. nagybeteg.** Báró *Vay* Béla volt főispán és országgyűlési képviselő, s a főrendiháznak a múlt országgyűlési ciklusban volt alelnöke, nagybeteg fekszik budapesti lakásán. A hetvenkétéves öreg urat szélütés érte és állapota igen súlyos. Ma este kissé jobban lett, étvágya is volt s orvosa, dr. *Lumnitzer* József reméli, hogy megmentheti az életnek. A beteg aggastyán fiát, báró *Vay* Elemér borsodmegyei főispánt sürgősen a fővárosba hívták.

— **Jogászok és — kanászok.** *Nagyváradról* jelenti ezt a különös történetet: *Aliquander* Odön, *Cseresznyés* Béla és *Illés* István nagyváradai joghallgatók tegnap délután kerékpáron kirándulást tettek Pocsajra, a mely kiránduláson furcsa kaland esett meg a kerékpározó joghallgatókkal. Midőn ugyanis visszajövet elhagyták az utba eső Kis-Marja község határát, szemközt jött velük egy óriási sertéskonda, mely annyira elfoglalta az országutat, hogy a kerékpározó fiatal emberek kénytelenek voltak gépeikről leszállni és egy ideig gyalog folytatni az utat. Ezen művelet persze némileg szétszalasztotta a sertéskondát. A kanászok erre bosszúból utánuk hajszolták a kondához tartozó egynehány komondort. Miután a komondorok mindenképen azon igyekeztek, hogy a kerékpárosok lábikráival közelebbi ismeretséget szerezzenek, az egyik joghallgató, *Aliquander* Odön a veszedelmes komondorok közül egyet *leltt*. A kanászok ezt látván, botokkal a joghallgatók után siettek és azokat körülvéve, őket meg akarták verni. De *Illés* István joghallgató látván a helyzet veszedelmét, nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem kivette revolverét és azt a kanászoknak szegezve, nyugodtan így szólott:

— Huszig olvasok és ha akkor se fognak eltűnni, lövök.

Persze a kanászok nem várták az olvasás eredményét, hanem pár pillanat múlva elillantak mint a kámfor. A kerékpárosok pedig vígan folytatták utjokat azon jól eső tudatban, hogy most nagyon is kellemetlen helyzetből szabadultak meg bátor kollegájuk erélyes fellépése folytán.

— **Ezerhatszázegy pályázó egy váltóóri állásra.** Az idők egyik legszomorubb jele az, hogy mikor a legparányibb állás megüresedik, százával versenyeznek érte a pályázók. Mint mikor egy kenyérdarabkát vetnek a tó vizébe és csakugy rajznak, tolonganak köréje az éhes halak. Valóban Magyarországon minden egyes pályázat a kenyérharc, a létért való küzdelem megdöbbentő bizonyítéka. De az még nálunk is ritkaság, ami most történt az államvasutnál, ahol egy váltóóri állás üresedett meg a nagyváradai állomáson. Kétszázötven forint a fizetése egy váltóórnak, ami nagy kincs a szegény emberek szemében, hogyne versenyeznének hát ezért a fényes állásért? Meg is indult a harc és a pályázatnak meglepő eredménye volt: 1601 mond: *ezerhatszázegy pályázó akadt*, akik mindannyian 50 krajcáros okmány bélyeget tettek a kérvényekre. Eltekintve attól, hogy legtöbben ajánlva (a 35 fillér) nyujtották be folyamodványaikát, az állam bélyegeket 1571 koronát szedett be, tehát *három évig* fizetheti belőle a kinevezendő váltóórt és még marad is egy kis haszna ezen az üzleten.

— **Nekem így kell meghalni . . .** Ezeket a szavakat egy öngyilkos *aradi* szobalány írta az anyjának. A rendőrségnek ma délután négy órakor a tűzoltólaktanyából jelentették, hogy az *Erzsébet-körut* 11. számú házban öngyilkosság történt. A tűzoltóknak ugyanis a mentőkocsisért telefonáltak az öngyilkosság színhelyéről, hol *Lipták* Mária, *Róth* Zsigmond szobaleánya élet-halál között feküdt. A tizenöt éves pécskai születésű szobaleány öngyilkossági szándékkal nagy adag *marólugot* ivott. Tettének okát a házban nem tudják, mindössze a konyhaasztalon találtak egy postai levelező-lapot, melynek hátlapján a következő sorok voltak olvashatók:

„Édes a yám ne sirasson. nekem így kell meghalni.“

Az öngyilkos szobaleányt a rendőrség mentőkocsin a kórházba szállíttatta. Állapota válságos; az erős marólug annyira összeégette belső részét, hogy beszélni nem képes s így öngyilkosságának okáról nem lehetett kihallgatni.

— **A király-utcai dráma.** Budapestről jelenti tudósítónk: *Róth* Dávid magánzó és fia Kálmán, a király utcai dráma áldozata a Rökus-kórházban fekszenek. Az apa állapotában folytonos a javulás, a fiu azonban életveszélyes állapotban fekszik. Orvosai lemondtak arról, hogy megmenthessék az életnek. Valószínűleg hétfőn megoperálják az árgyet.

— **A bankár, a felesége és a főhadnagy.** Izgalmas családi drámáról értesít bennünket szombathelyi tudósítónk. A napokban pár órára egy feltűnően előkelő, szép szőke asszony jelent meg Szombathelyen, kit egy egyenruhát viselő kis inas kísért a vasuton, ki azonban a böröndökkel együtt az állomáson maradt. A szép szőke asszony Bécsből jött s rövid tartózkodás után egy fiatal ulánus főhadnagy társaságában az esti vonattal Szent-Gothard felé utazott. Az utasok azonban nem szálltak ki Szent-Gothárdon, hanem Gyanafalván, hol egy előre készen álló parasztszekérre ültek s elhajtattak a stájer határ irányában. Ugyanazzal a vonattal szintén megérkezett azonban Gyanafalvára egy erősen derecsedő, mintegy ötven éves, rendkívül magas terméttű ur, aki hasonlóképpen egy készen álló parasztkocsira pattant s uána hajtattott a másik kocsinak. Gyanafalvától mintegy negyedóránnyira a második kocsin elérte az elsőt és egy „Megállj!“ kiáltás verte föl a csöndet. A szép szőke asszony „Alfréd! Segíts!“ kiáltással revolvert ragadott és kétszer rálőtt az üldözőre, akinek az egyik golyó jobb vállat szorolta. Mind a két kocsi megállt azonban s a szép szőke asszony könyzapot hullatva borult a sebesülthe, a főhadnagy pedig bekötözte a különben jelentéktelen sérülést s aztán egyedül ment a két kocsi Velike községig, ahol a fehringi orvos végleges kötéssel látta el a sebet. A rejtélyes történet, amely az előzmények szerint szerelmi kalandnak látszik, egy igen szomorú családi történet. W . . . tekintélyes bécsi bankárnak fiatal és szép felesége, akinek rokonai Vas vármegye területén élnek, két év előtt súlyos idegbetegséget kapott. Ilyen roham jött rá április huszonharmadikán, mikor eltűnt Bécsből s úgy mostoha fia, az ulánus főhadnagy, valamint férje nyomára akadtak s azon ürügy alatt, hogy az asszony rokonait látogatják meg: egy a családdal ismerős fehringi orvos gyógyintézetében akarták elhelyezni néhány hétre. A revolverlövés azonban nem volt benne a számításban s most az ideges és szép asszony megsebesült férjével együtt üdül a fehringi gyógyintézetben.

— **A debreceni egyetem milliója.** Évekkel ezelőtt egy nagylelkű emberbarát, *Vályi* János nagybirtokos, volt ref. egyházkerületi főgondnok az ő szeretett városának, Debrecennek millió örökséget hagyott, egyetemre. Most mint jelenti, az örökös fia, *Vályi* Arpád nagybirtokos hosszas betegeskedés után Bécs egyik szanatoriumában meghalt. A néhai *Vályi* János úgy rendelkezett annak idején vagyona felől, hogy családja elhalála esetén egész hagyatékát a debreceni főiskola örökölje. A *Vályiék* majtisi

birtoka 4—5000 hold televény föld, mely testvérek között is megér egy millió forintot. Vályi Arpád egyetlen fia volt apjának s most ő is meghalt és csak egy kis leánykát hagyott maga után. Bizonyos tekintetben ennek a kis leánynak az életétől függ, vajjon megvalósulhat-e a debreceni egyetem utópiája? Ha férjhezmenetele esetén gyermektelenül hal meg a kis leányból lett asszony, a hagyaték jogerősen a kollégiumra szállna.

— **Nyugdíjazott öregek honvédek.** Makóról írja levelezőnk, hogy a belügyminiszter ma érkezett rendeletével három 1848—49-iki öreg honvéd lett nyugdíjazva. *Vaszi* György volt honvédhadnagy 504, *Király* József és *Páger* Imre közvétezek 72—72 korona évi nyugdíjat kapnak.

— **Madárlövöldözésből emberhalál.** Nagyváradról jelentik: Tegnap délután *Mayer* Lajos férfiszábo segéd társával a Bónai kut körül madarakra lövöldözött. Arra járt *Józsa* Lajos mezőőr is, aki a szabó segédétől a 6 mm. Flóber-puskát elkobozta. *Mayer* először oda adta a fegyvert, de azután azt ismét visszakövetelte. Az így keletkezett dulakodás közben a söréttel töltött fegyver elsült s a töltés *Mayer* jobb oldalát érte. A helyszínére kihívtak két orvost, kik az első segélyben részesítették a sebesültet. A sérülés eleinte könnyűnek látszott, annál meglepőbb az, hogy a sebesült ma reggel 8 órakor a közkórházban *kiszenedett*. A rendőrség ez ügyben erélyes vizsgálatot indított.

— **Megőrült borbély.** A temesvári Szénátéren tegnap hajmeresztő jelenet játszódott le, melynek sok ember volt a tanuja. A Freund-féle házban van *Marké* Lőrincnek a borbélyüzlete, melyben annak viruló szépségű leánya, *Katica* is kiszolgál. Az alig ötven éves ember minden előzmény nélkül egyszerre csak felugrott székéről, elővett egy beretvát és neki rontott a gyermekének, a kit le akart mészárolni. A megremült leány segítségért kiabálva kimenekült az utcára, hova apja követte és ott is üldözőbe vette. Mikor a szerencsétlen ember látta, hogy a leányt nem éri utól, a járó-kelőknek rontott és azokat támadta meg. Később visszatért üzletébe, hol összes éneklő-madarainak elvágta a nyakát s a mikor ez is megtörtént, berontott lakásába, magára zárta az ajtót és fel akarta magát akasztani. — A rendőrség csak nagy nehezen tudta a dühöngő embert megfékezni és a mentők segítségével a közkórház megfigyelő osztályába szállítani.

— **Női banditák Kassán.** Az utóbbi időben nagyon divatba jött Kassán az az immár nem szokatlan, furfangos fogás, hogy kétes erkölcsű leányok a lakásukra csálnak gyanútlan férfiakat s azután váratlanul rájuk nyit a „férj” és rátámad a vendégre és az „asszony”-ra:

— **Kicsoda ez az ember? Hogy mer a lakásomra jönni a szeretőd? Megölöm!**

A leány erre sirni kezd, kéri a „férjet”, hogy ne bántsa, ő nem hibás, az az idegen ur erővel betolakodott a lakásba s a bajba jutott vendég örül, ha egy csomó pénz árán meg tud szabadulni a bünbarlangból. Így járt tegnap *Kondor* Vaszi is, aki éppen akkor érkezett vissza Amerikából. Az ott összegyűjtött 2320 koronájától megfosztotta egy női bandita, akinek egy fiatal csavargó segédkezett. A kassai rendőrség azonban szerencsésen elcsípte a jó madarakat, mielőtt a pénzt elrejtették volna. Most egész hajsza folyik Kassán az efajta banditák ellen.

— **A szökevény lovárnó.** A nagybecskereki cirkusztól *Szabó* Juliska lovárnó megszökött. A kereket oldott bájos cirkuszi hölgy magával vitt több ruhabot is és utját Szeged felé vette. A rendőrség ma reggel meg is találta a Kormányos-utcai 24. sz. a. házban. Kiderült, hogy a fűrészpöröndös világ csillagának igazi neve *Seress* Zsuzsanna és békési illetőségű. A rendőrség erről táviratilag értesítette a nagybecskereki kapitányságot.

— **Szerencsétlenség a vonaton.** Beregszászon egy parasztasszony szállott fel a Máramaros-Szigetre haladó vonatra, kezén vezetve egy kis gyermeket. Királyházán több utas ki akart szállni. Még a vonat megállása előtt valaki az

ajtó belső zárfogantyuját elfordította. Az ajtó hirtelen kinyílt s a kis gyermek, a ki az anyja mellett az ajtóhoz támaszkodott, kibukott a robogó vonatból. Az anyja utána kapott és ő is kibukott, még pedig oly szerencsétlenül; hogy lábai a vonat kerekei alá kerültek s mind a két lábát elszakították. A kis gyermek az esés következtében eszméletét veszítette. A vonatot rögtön megállították. A leugrott emberek vízzel fellocsolták a kicsikét. A szerencsétlen anyát bevitték a kórházba, de aligha marad életben. *Bajcsi* Katalinnak hívják.

— **Írnok és főszolgabíró.** Felette kinos és kellemetlen utcai botrányról küld tudósítást belényesi levelezőnk: egy szolgabírói írnok *fényes napdal kezét emelt a főszolgabíróra*, akinek csak hálával tartozott, mert a mikor saját hibájából elvesztette kenyerét, a főszolgabíró volt az, aki álláshoz juttatta. *Drágos* Sándor jegyző volt Tárkányon, de bizonyos hivatalbeli szabálytalanságok miatt vizsgálatot indítottak ellene, amelynek során *Drágos*nak le kellett mondania állásáról. *Horváth* Endre főszolgabíró megsajnálta a szerencsétlen embert, akinek nagy családja van s a belényesi főszolgabírósnál alkalmazta napidíjas írnoknak. Az ismét kenyérhez jutott *Drágos* ivásnak adta magát s azt vette a fejébe, hogy állását *Horváth* Endre főszolgabíró miatt veszítette el. Utóbb nyilvános helyeken állítólag mindenféle vádakát hangoztatott a főszolgabíró ellen, sőt azt mondta, hogy fényes nappal az utcán inzultálni fogja. Tegnap délelőtt a főtéren találkozott *Horváth* Drágossal, aki elébe lépve, kezét emelt rá. A főszolgabíró megkapta az írnok kezét, leteperte a földre s botjával alaposan megverte. *Drágos* a merénylet elkövetésekor ittas állapotban volt. Az eset nagy felháborodást keltett Belényesben.

— **Öngyilkosság a szállodában.** Ma reggel 6 órakor Budapesten a Kerepesi-uti Hattyu-szállodában egy fiatal ember agyonlőtte magát és meghalt. Az öngyilkosságról mindössze annyit tudnak, hogy *Kerekes* György a neve. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **A magyarországi munkások levele.** A következő érdekes levélből számolhatunk be: *A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylete*, folyó évi március hó 5-én tartott *választmányi ülése* alkalmával *egyhangulag* elhatározta, hogy *Tekintetes Porter* Vilmos ur nagy aruház-tulajdonosnak jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék azért, mert elnökünk nagyított arcképet *minden ártérisítés nélkül* egyeletünk helyisége részére följánlotta. Amidőn erről *Tekintetességedet* értesíteni van szerencsénk, maradunk hazafiai üdvözléssel: *A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylete.* Ezen levelet, mint annak tartalma mutatja, *Porter* Vilmos Nagy Aruházához intézte a nevezett egylet.

— **Az aradmegyei közkórház betegforgalmának kimutatása 1902 áprilisi haváról:** Maradt a mult óról 114 fi, 75 nő, e hóban felvétetett ápolásra 166 fi, 94 nő, összesen ápolatott 280 fi 169 nő = 449. Ezek közül elbocsájtott gyógyulva 77 fi, 55 nő, javulva 44 fi, 15 nő, gyógyulatlan 8 fi, 7 nő, meghalt 14 fi, 8 nő, összesen fogyatkozás 143 fi, 86 nő, maradt ápolás alatt 137 fi, 83 nő. Összesen 220, ápolási napok száma 4315.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Elveszett.** a Nádor-szállodától a színházépület főbejáratáig egy hosszú coral fülön függő. A becsületes megtalálói kértik, hogy azt *Grüner* Gyula Nádor szálloda bérletjének átadni sziveskedjék, hol illő jutalomban fog részesülni.

— **Az Arena ujjáépítése.** Most folynak az Arenaház ujjáépítésének munkálatai. Amint tudvalevő, az Arenát csak részben építik ujja; így a baloldal egy része, amelyben *Weinberger* János cipőüzlete van, a régi állapotban marad s ezenkívül az építés ideje alatt is teljesen hozzáférhető állapotban lesz. Az elismert, a legjobb és legdivatosabb tavaszi, nyári és sport cipők legelőnyösebb beszerzési forrása. Ugyanott minden *hétfőn* és csütörtökön délután kimustrált cipőárúknak jutányos áron való eladása.

— **Igaz barátság.** Tíz év után a minap találkozott először két jó barát a Terezház-köruton. A vi-

szontlátásnak mindketten nagyon megörültek. Miután a váratlan találkozás a *Török* A. és *Tsa*, ismert bankháza előtt történt, ezt a sors utmutatásának tekintették s közösen egy sorsjegyet vásároltak *Török* bankházában. Az idő csak haladt, a sorsjegyet azonban nem húzták ki. A játsszók egyike elvesztette türelmét és midőn fizetni kellett volna, bejelentette barátjának, hogy ő nem játszik tovább. Rövid gondolkodás után a másik elhatározta, hogy ő maga fizeti az egész sorsjegyet, azonban ugyanezen alkalommal felszólította barátját, hogy egy meg nem nevezhető jótékony célhoz járuljon hozzá 12 koronával. — Ezen kérelmet a régi jó barát készséggel teljesítette. Nyolc nap mulva a sorsjegy tulajdonosa örömmel jelenti, hogy „számunk nagy nyeresémet nyert! „A mi sorsjegyünk?” — kérdi a jó barát meglepetve — hiszen én már nem játszom!” — „De igenis, kedves barátom, mert a jótékony célra átadott pénzt sorsjegyünk megújítására fordítottam. Ugyanis nagy ostobaságnak tartottam, hogy elhagyjuk a játékot épen a főhúzás előtt!” — Így kelle-ne minden játékosnak gondolkozni. Mert ritkán fordulhat elő olyan eset, hogy egyik titokban megújítsa a másik barát sorsjegyét.

— **Allattulajdonosoknak.** A nyári időszakban a háziállatok közt, különösen sertések, juhok, baromfiaknál gyakrabban, mint bármelyik évszakban, időszerű járványos betegségek lépnek fel. Igen ajánlatos tehát ezek ellen idején alkalmas préservatív szereket alkalmazni, mint a minők a *Kwizda*-féle marha-táppor, *Kwizda*-féle sertéspar, *Kwizda*-féle baromfi-por, *Kwizda*-féle hashajtószer juhoknak évek óta beváltak. — Mint hatásos fertőtlenítőszer istállók számára igen ajánlatos a *Kwizda* Ferenc János cég által *Korneuburgban* forgalomba hozott *kreolin*, (javított *kreolin*).

— **Ritka szerencséje van Gaedicke A.,** Budapest, *Kossuth* Lajos-utca 11. szám alatt létező bankháznak, hol az osztálysorsjáték legutóbbi húzásánál a 100.000 koronás főnyereményt — immár harmadszor — nyerték. A szerencsétől annyira kegyelt gyűjtőde ezenkívül a mult sorsjátékban már harmadszor fizette ki ügyfeleinek a 400.000 koronás főnyereményt.

Katasztrófa a székelyek közt.

(Egy falu zendülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Gyergyó-Alfalu, május 3.

Földig égett házsorok, melyek megszenedett romjai közül egy-egy elégett állat csontváza fehérlik ki, komoran, hangtalanul járó emberek, kik kétségbeesetten nézik házuk teljes pusztulását, siró asszonyok s bámuló gyermekek, egy végtelen nagy terület, melyen egykor egy hatalmas falu volt, most pedig olyan, mint egy szénégető tanya, amelyen néhány ház mellett csak a templom áll sértetlenül, de ennek is fehér falát a pusztító tűz füstje fehére festette, ez: *Gyergyó-Alfalu*.

Az elemek iszonyu pusztítást végeztek a Székelyföld e szorgalmas népe között. A fagy a vetést, a tűz az otthonukat tette tönkre s ők tanácstalanul, segélytelenül nézik pusztulásukat. Amit világgá bocsátottak, hogy az „urak” ellen fordultak és őket tették felelőssé azért, amit a tűz végzett, abból semmi sem igaz. Nem hiába esik *Gyertyó-Alfalu* minden várostól nagy távolságra, a hír szárnyán megnöttek az események s a képzelet a jogos felháborodást már zendülésnek nevezte.

Ami történt, az tényleg óriási katasztrófa. *1050 épület égett le földig és 350 gazda otthona lett semmivé.* A tűz a takarmányokat is megsemmisítette; se állatnak, se embernek nincs mit ennie. A tüzvész huszonegyedikén kezdődött és apróbb megszakítással huszonötödikéig tartott. Huszonegyedikén délben 1—2 óra között a falu középső részén *Kabdebo* Géza mézsáros istállója gyuladt ki, még nem tudni mi okból. Ugyanaz időben azonban kigyuladt a község istállója is, ahol szép marhaállományt őriztek. De alig hogy ezek lángbaborultak, egyszerre öt-hat helyen kezdtek égni a házak. Iszonyu zűrzavar lett. Az emberek csak a menekülésre gondolhattak, mert nagy szélvész is

támadt s a tűz a zsindelyfedeles házak között gyorsan terjedt. Az utcásozokat menekülők lepék el s mindenki rémes sikoltással szaladt ki a faluból.

— Ég a falu, felgyújtották a falut!

A tűz táplálékot bőven kapott, mert a lakóházak, gazdasági épületek mind fából voltak, hamar fogtak tüzet. A szomszéd községek gyorsan jöttek segítségére, de tehetetlenül állottak a tűz tomboló, pusztító hatalmával szemben. A falu népe megdöbbenve nézte a pusztítást és egyszerre mind fenyegetőbben hangzott az elkeseredett kiáltás:

— Gyujtogattak!

A nép hangulata erre borzasztó lett. A házak égtek, de ők a bűnösöket keresték. Ekkor megjelent köztük gróf Mike plébános, akit rajongón szeretnek; némileg sikerült neki lecsendesítenie a háborgó tömeget s az ő vezérése alatt, aki feltűrt reverendájában elül járt mindig, hozzáfogtak azoknak az épületeknek a megmentéséhez, amelyek felé a tűz terjedt. A kitartó, bátor mentési munkával sikerült annyira jutni, hogy a tüzet elfojtották. Másnap azonban ismét kigyult egy ház s ezt is eloltották ugyan, de ekkor már fenyegető irások forogtak közközen, melyekben az egész falu felégetésével fenyegetőznek. Így nem csoda, hogy midőn 25-én Róth Mihály kereskedő raktára kigyuladt, a nép dühe tetőfokra jutott. A négy napi pusztító tüzvész elvette eszét, most már maga is kedvelt kapott a romboláshoz. Dühüket fokozta a kereskedő ellenállása, aki a felhalmozott raktárba nem akarta bebocsátani őket, nehogy lopás történjék. Emiatt a gyujtogatás gyanuja őreája esett s a nép berontott az udvarba. A tulajdonos elmenekült, ez növelte a gyanút, most már felbőszülve rontottak a házra. E pillanatban a lakóházból lóttek a tömegre, amely most már szétrombolt maga előtt minden akadályt s nem rabolni és fosztogatni ment, hanem a bűnösöket kereste. A két kereskedőseged is elmenekült és Kabdebó Gézához szaladtak, ahol először ütött volt ki a tűz. Ez éppen elég volt arra, hogy a gyujtogatóknak őket mondják: ezt a házat vették ostrom alá s követelték a segédük kiadását. Gróf Mikes plébános most a tömeg közé jött és csillapítani akarta a felbőszülteket, de a megrémült házbéliek ekkor kilóttek az ablakon s a golyó közvetlenül a plébános mellett furódott a földbe.

A nép megrohanta a házat s Kabdebó Gézát kézrekerítette; botokkal akarták agyonverni, amikor a csendőrség megérkezett s a szerencsétlen embert és családját megmentette. Nemcsak a leégett falu népe, de az egész székelység válságban van. A múlt évben az árvíz, ez évben a fagy, a még mostan is tartós havazás és a tűz tette semmivé őket. Fellépett már a nyomor csallhatatlan bizonyossága: a pellagra. Az elkeseredés a székelyek közt folyton nő és féld, hogy rettentő eredményekre vezet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Krivány pöre a Kurián. Arad híres sikkasztója, Krivány János bűnpörében a nagyváradi kir. tábla tudvalevően nemrég hozta meg másodfoku ítéletét, mely ellen a sikkasztó a kir. Kuriához fellebbezett. A kir. tábla tegnap küldte fel a Krivány-pör aktáit a legfelső bírósághoz. A pöriratokat, melyek tételenként külön-külön csomagolva, öt métermázsas súlyt képviselnek, két taligán vitték a postára.

§ A nábob végrendelete. A Nagy Márton milliós hagyatéka ügyében, mint értesülünk, szenzációs fordulat történt. A polgári per ugyan-

is, amely a hagyatéka ügyében folyt, ma véget ért: kiegyezéssel. Nagy Ákos és pereskedő rokonai a bíróság előtt kiegyeztek s az egyezséget ma alá is írták. Ennek a fordulatnak, úgy lehet, kihatása lesz a bűnperre is, melyben az ítéletet hétfőn reggel fogják kihirdetni.

§ A „házi barátó.” A szeretetreméltó házi barátok mintájára új fogalom a házi barátó. Ezzel a névvel illetett Kotaszek Istvánné budapesti háztulajdonosnő egy csinos barna asszonykát, aki férjével a házában lakott s akiről tudta, hogy az ő fiával, ifjabb Kotaszek Istvánnal igen bizalmas lábon él. A férj, N. N. vasuti tiszt, maga se volt valami jó véleménynyel fiatal híveséről. Sűrűn látott körülötte udvarlókat s amikor néhány rózsaszínű levél is megerősítette hitében, válopört indított. A pör során mégis kibékültek, főképp annak a hatása alatt, hogy a bíróság nem találta beigazoltnak a házasságtörést s ennek következményeként kimondotta, hogy az időközben született gyermeknek N. az apja és érte gyermektartást tartozik fizetni. Denikve, a pöröknek ebben a stádiumában újra összement a hitvespár s már fátyo borult a multra, amikor Kotaszeknének eljárt a szája s ebben a fia is segített neki. Ujra beszélni kezdte hát mindenki, a házban lakók és az egész utca népe: — No, megint becsületes asszony a kis hamis, pedig a fiatal Kotaszekkel is volt viszonya!

A férj és felesége rágalmozás címén pört indítottak a háziasszony és fia ellen, akiket ma vont feleletre dr. Kürthy bíró a büntetőjárságbírósnál. A tárgyaláson megjelent a férj, a szép moliet asszonyka, aztán a két vádlott és a tanuk. Kotaszekné nem tagadta, hogy elmondta többeknek, a mit a fia és N-né viszonyáról tudott.

— Maga a fiam beszélt, hogy a panaszosnő neki „házi barátó”-je volt.

Bíró: De az ilyet állítani nem szabad.

Vádlottnő: Akkor se, ha igaz? Esküdjék meg a nagysága, hogy nem volt igaz?

A bíró megjegyezte, hogy ilyen, a női becsületet érintő kényes kérdésben nincs helye a bizonyításnak s megkérdezte a pironkodó panaszosnőt:

— Kívánja a vádlottak megbüntetését?

— Igen, felelte N. né halkán,

A bíró erre Kotaszek Istvánnét és ifjabb Kotaszek Istvánt, a ki felhozta mentségére, hogy ő s anyja is csak az igazat mondták el, vétkesnek nyilvánította a rágalmozásban, de alkalmazván az enyhítő 92. §-t, őket fogház helyett csupán 50—50 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Pályázat törvényszéki tolmácsi állására. Az aradi törvényszék elnöke, Ottrubay Károly pályázatot hirdet az aradi törvényszéknél megüresedett német tolmácsi állásra. A pályázatot a pályázati hirdetménynek a Budapesti Köziönyben történt háromszori kihirdetése után két hétig lehet a törvényszék elnökéhez benyújtani.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Leszkovics Emil, Ráckeve — Neubauer Lipót, Kalrsbad. — Reichard Fülöp, Csákvár, — Kornfeld M. és fia. bej. cég. Brünn. — Kollmann Richard, Kapronca. — Prinsenthal Ignác, Budapest. — Braun Ignác, Balassa-Gyarmat. — Pick József, Ó-Tura.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 3.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Kedvtelen irányzat mellett 6,000 métermázsas került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek nyugedtak. Időjárás szép.

Zárhat 12 órakor:

Buza májusra	8.84— 8.86
Buza októberre	7.83— 7.84
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.66— 6.67
Zab májusra	—
Zab októberre	5.80— 5.82
Tengeri májusra	4.83— 4.84
Tengeri júliusra	4.96— 4.97
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.85— 11.95

Zárhat 5 órakor:

Buza májusra	8.85— 8.86
Buza októberre	7.88— 7.89
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.71— 6.72
Zab májusra	—
Zab októberre	5.85— 5.86
Tengeri májusra	4.86— 4.87
Tengeri júliusra	5.— 5.01
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.80— 11.85

Zárhat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	672.25
Magyar hitelrészvény	688.—
Leszámitóbank részvény	439.—
Rima-Murányi vasmű részvény	511.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	665.—
Közuti vasut	616.—
Városi villamos vasut részvény	312.50

A KONVERZIÓ.

A kicserélésre kerülő

4¹/₂%-os magyar regále kártalanítási

valamint egyéb

4¹/₂%-os államkötvények

kicserélését 4% magyar koronajáradéokra díjmentesen eszközölöm.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzletében Arad.

Alapított 1875-ben.

NAPIREND.

Május 4. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Rogate. — Protestáns naptár: Flóra. — Görög-keleti naptár (április 21.): Január. — A nap két 4 óra 23 perckor, nyugszik 6 óra 58 perckor. — A hold két 2 óra 21 perckor, nyugszik 2 óra 50 perckor.

Köloséy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, északon elvélve csapadék.

Május 4. A soborsini takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délután 3 órakor. — Kuvin hegyközség közgyűlése délelőtt 8¹/₂ órakor. — A tiszai regatta-szövetség közgyűlése. — Az aradi kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak közgyűlése délután 3 órakor (Szabadságtér 7.) — Az aradi magyarnyelvterjesztő betegsegélyző- és temetkezési egyesület választmányi ülése. — Az aradi iparosok első betegsegélyző- és temetkezési egyesület közgyűlése délután 3 órakor. — Az erzsébetvárosi Testvériség agghonvédekét segélyző asztaltársaság közgyűlése délután 5 órakor. — Az aradi hivataloságok betegsegélyző- és temetkezési-egylet választmányi ülése délután 3 órakor.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felj indul:	Budapest felj érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felj:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felj:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felj:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felj:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Kerpel Izsó

50,000 kötetes

kölcsön-könyvtárába

Aradon, Átél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

A következő ujdonságok érkeztek:

Beck A.: Ideálok. **Pekár:** Pasztellek. **Abonyi A.:** Férfiak. **Werner E.:** A becsület útja. **Barang:** Husvét. **Brieux:** A mételey. **Richtzeit:** Éhezve a világ körül. **Bányai:** Örmény anekdoták. **Eötvös K.:** Gróf Károlyi G. főljegyzései. **Abonyi L.:** Tyuki prókátor. **Porodowseka:** Grand-sire házassága. **Kázár:** A ma a holnap nélkül. **Szikra:** A betörők stb. stb.

Ifjúsági iratok: 25 uj mü.

Németben: Zobeltitz: Frau Karola. Robinson: Jung Nin. Oertzen: Frei für die Ehre. Bourget: Das Spitzenmäuschen. Zobeltitz: Die papierene Macht. Boudoirgeschichten. (D. bestohlene Dieb. E. Verirrte) Roberts: Schwiagertochter. Hamilt n. Aidé. D. Erzieherin. Stacpole de Vere: Toto. Gelsen: Buch d. jungen Ehe. Indau: Spitzen. Werder Hans: Die Sonntagskinder. Vera: Eine für Viele. Heimbürg: Ihr einziger Bruder. Hope: Ein Mann von Bedeutung. Gordon: E. purit. Heide, Prévost: Die Sünde der Mutter. Wachennusen: E. Geborene. Sienkiewicz: Der kleine Ritter stb. stb.

Franciában: Wlaminck: D' un lit dans l'autre. Malot: Le sang bleu. Daudet: L'immortel. Gyp: Dans le traine stb.

Angolban: Corelli: The mighty atom. Hungerford: Molly-Bawn. Marbel, O'Brien: What is it? stb.

Havi-kölcsöndíj: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket.

Az összes törzs-, valamint pótkönyvek ingyen kaphatók.

Ugyan-e cég Andrassy-téri könyvkereskedésében előnyös könyvtárvételek folytán meglepően jutányos áron kaphatók regények, ifjúsági iratok, jogi- és gazdasági munkák, magyar, német, francia és angol regények, nyelvtanok, szótárak; egész könyvtárak berendezése és kiegészítése igen előnyös áron.

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Irta: **Catulle Mendès.**

[37]

(Folytatás.)

akkor Frigyes pillanatnyi álmódosítás után belépett a bárkába, szólta a hattyúnak: „Menj.” Mintha az éghez hasonló tó tükrén utazna, utolérni remélte volna az elrepült angyalok karát, melyek a magasból hívni látszottak őt.

De noha a hattyu evezni kezdett lábával, az aranyos bárka nem távozott a paritól! parányi kacsó tartotta a szélét

— Lizi! kiáltá a király elhalványodva.

Fiatal leány térdelt a paron, bájos természetű, rózsás arcú, kinek homlokát szőke fürtök árnyalták be és nevetve tartotta vissza aajakát. A holdnak halvány fénye, nem volt képes megváltoztatni eleven színét, szemének ragyogó sugarait és gyermekded ajkainak vidámságát.

— Igen, Frigyes, én vagyok, Lizi! nem számítotál rám? hanem azért itt vagyok. Milyen régen nem láttalak! és úgy látszik. Fél-ség, hogy igen gonosszá lett azóta. Tudod-e, mit mondott nekem mamád? hogy nem akarsz nőül venni. De én nem hittem neki, nem és nem! Tudom én jól, hogy Frigyes szeret engem. Nem jött engem meglátogatni Lilienburgba, nem is írt, de ezért van, mert a király na-

gyon el van foglalva. Ah! ugye édes Frigyes, akarni fogod, hogy én legyek a te „kis feleség”, mint egykor, emlékszel még?

— Hogyan jöttél ide? Ki engedett ide belépni? Távozzál, kérlek, egyedül akarok lenni, távozzál!

Olyan hangon beszélt, mint aki haragszik és fél egyszerre, megragadott egy evezőt és a vízbe meríté, de még mielőtt a bárka elmozdult volna, Lizi beugrott és Frigyes kebelére veté magát.

Ki tudja, minő félelemtől gyötörtetve, a király kezeivel fedte el arcát és száját, mintha kiáltást akart volna visszatartani, vagy védelmezni magát egy esetleges érintés ellen, eltor- dult és menekülni akart, de Lizi vállánál tartotta és csakhamar a szeméi közé mosolygott, ismét feslő rózsához hasonló ajkaival.

— Oh! de csunya dolog ilyen vadnak lenni! Talán csak nem félsz? Lásd, én nem vagyok megijedve, hanem olyan boldognak érzem magamat. Mosolyogj kisé a kedvemért. Nem akarsz? Ertem már, haragszol rám, mert egészen idáig mertelek követni, de azért nem kell úgy bosszankodnod, mert édes mamád mondta, hogy jöjjenek, ha akarok. Aztán az igazat megvallva, kíváncsi is voltam erre a félre-eső zugra, annyi csodálatosat beszélnek róla. Igazán olyan csinos mintha csak tündérorszámban volnék. Ha akarod, te léssz a gyémánt herceg, én meg a Gyöngyike hercegnő, és a mese végén a két drágaköböl lesz a mátkagyűrű. Ah! de hiszen te hattyulovagnak vagy öltözve! Akkor én leszek Éiza. Mondd, édes Frigyes, a valódi ég és a hold van itt a fejünk felett és az igazi csillagok, éjjél van, odakünn dél. Víz ez a tó, madár ez a hattyu? Ugy-e nem? Tudod, folytatá ke- vésebbé vidám hangon, én nagyon örülök, hogy ezt látom, de nyugtalan is vagyok. Valamitől félek itt folyton, talán mert ezek nem természetes dolgok itt körüöttünk, hanem csak hazug utánzatok. Nem lehet megengedve az isteni teremtés műveit így utánózni, csak egy egünk nek szabad lenni. Ismered a bukott angyal történetét, aki fellázadt az Edenben, és ő is olyant akart csinálni? Ehhez az ördögi paradicsomhoz hasonlít ez a táj, a hol vagyunk. Igaz hogy minden hasonlít ahhoz, a mit utánóz, de azért ezeket látva, elszorul a szívem és fázom. Oh! látod itt nem laknatik az Isten. Te magad is olyan vagy Frigyesem, mintha nem is volnál ember. Olyan különös vagy. Talán nem is látsz nem is hallasz engem? Lehet, hogy nem is vagy az én Frigyesem, mint ezek a csillagok nem csillagok. Te magad is azt a hazug életet folytatod, melyeket ezeknek a tárgyaknak adtál. Oh! szerelmem, emlékezzél csak vissza azokra az igazi erdőkre, holdfényre és üde levegőre, mely, midőnegyütt futkostunk, fürteinket legyezte.

— Itt ugy vagyok, mint a madár kalitkájában. Vissza kell mennünk Lilienburgba. Ah! ott van az igazi tó és kék ég. Mondj, emlékszel-e a hajlongó nádakra, melyek sátozt képeztek fejünk felett. Üde illat szállott fel a harmatos talajból és a szellő fecskecsicsérgést hozott felénk, melyek ott repdestek a habok felett!

Most már figyelmesebben és kevésbé ijedten kezdte hallgatni. Oda fordult a kedves rózsás arc felé, melyen a vidám nevetés szomorú mosollyá, csaknem panasszá változott lassankint át. A király bizonyosan visszaemlékezett, szemében elérékenyülés mutatkozott.

Lizi jól látta, hogy már nem haragszik s nem olyan vad. Vidáman tapsolva kiáltott fel:

— Ilyennek kellene mindig lenned és így szeretlek én téged!

Nyakába vetette magát és ajkaira tapasztó ajkait.

A király vadul hátra ugrott, hasonlóan ahhoz, kit vipera mart meg.

— Oh! szerencsétlen örült! hagyj békét!

— Frigyes?!

— Hagyj nyugton, távozzál!

— Mit tettem én rosszat? viszonzá ijedten a leány, kezeivel Frigyes kezét igyekezvén megfogni. Avagy ajkaid nem a vőlegényem ajkai?

— Távozzál azonnal, ha mondom!

S miután durva mozdulattal eltaszítá magától, lehajolt, hogy felemelje az evezőt, és a parthoz evezzen; de a hercegnő gyorsabb volt, mint ő, hamarabb kézre keríté és beledobta a tóba, melynek visszahulló cseppjei gyémánteső gyanánt tündököltek a hold sugaraiban.

— Te akartad! kiáltá a király és parancsoló mozdulattal terjeszté szét karjait.

Mintha ez a mozdulat jeladás lett volna, az ég hirtelen elborult, a hold vastag zivatarfelhő mögé rejtőzött, melyből villámok cikáz- tak szét és menydörgés hallatszott. Vihar haj- litotta a parti nádat és az előbb csendes tó há- boregő tengerhez hasonlított, melyen a bárka nulkámrol hullámra vetődött.

Lizi kétségbeesett kiáltással kapaszkodott a király ruhájába, míg ő nyugodtan állt a sötétben, melyben az egyetlen fénylő pont sisak- ja volt.

Végre egy iszonyu víztömeg ragadta fel a bárkát és temeté maga alá a másik pillanatban. Aztán semmi sem lehetett többé látni a taj- tékozó, dühöngő víz területén, mint a hattyu vakító fehérségét, mely tova siklott a hullá- mokon

(Folytatása következik.)

Szeszüzlet.

— Május 3. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 116 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslék 12'60—13— korona mmásanként.

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1902. évi május hó 4-én:

Bérlétszünet.

Bérlétszünet.

Délután 3 órakor, fél árkakkal:

Diszeloadás.

Műsor:

Ünnepi nyitány. Irta: Zichy Géza gróf. Előadja: A szin- házi zenekar Orbán Erpád karnagy vezényletével.
Tannhäuser opera Erzsébet-belépője. Énekli: Zilahia- Singhoffer Vilma.

— „Ö.” —

Ez alkalomra írt szinpadí jelenet Herceg Ferencről.

SZEMÉLYEK:

Sándor Ternyei L.	Hedvig Répágy G.
Zoltán Maribázi M.	Margit Gazdi A.
Nina Haller Irma.	A dada Tolnainé.
Mariska Parlagi K.	

Prolog. Irta: Váradi Antal dr. Előadja: P. Lukács Juliska.

Mohács után.

Történeti dráma 1 felvonásban. Irta: Bartók Lajos.

SZEMÉLYEK:

Zápolya János Ternyei L.	1. csatlós Ungvári V.
Török Bálint Gözon Béla.	2. csatlós Sarkadi A.
Martinuzzi Csiky László.	1. sörös Fehér Dezső.
Perényiné Lukács J.	2. sörös Tukorai L.
Öreg nemes Győre A.	1. poroszló Balog Arpád.
1. nemes Németh J.	2. poroszló Abai Gyula.
2. nemes Réthy István.	Mártha Borostyán S.

Prolog. Ez ünnepélyes alkalomra írta: Ábrányi Emil. Előadja: Gazdy Aranka.

A falusi tréfa.

Eredeti népszinmű 1 felvonásban. Ez alkalomra írta: Ó- ozy István. A dalok szövegét és zenéjét szerette: Óooy J.

SZEMÉLYEK:

Menyhárt, bíró Polgár S.	Hiri Biri Tolnainé.
Órzo, neje Polinuszné.	Kati, cseléd Kertész Kata.
Esztike leánya Karácsonyi.	Kocsis Ungvári V.
Zsólyominé Daróczy Ilka.	Főszolgabíró Juhász S.
Gyurka, fia Békéssy Gy.	Plébános Németh J.
Mudrics Zsiga Győre A.	Rabbi Balog Arpád.
Flóra, neje Pajor Agnes.	Pópa Váradi M.
Lenczi, fia Kley M.	Iskolamester Réthy István.
Tavi Tivadár Tukorai L.	

Hymnus. Előadja a szintársulat összes személyzete.

Kezdete délután 3 órakor.

Bérlét 2. sz.

Páros.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árkakkal:

A falurossza.

100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszinmű 3 fel- vonásban. Irta: Tóth Éde. Zenéjét szerzte: Szentirmay B.

SZEMÉLYEK:

Feledí Gáspár Győre A.	Csapó Juhász S.
Lajos, fia Ternyei L.	Gonosz Pista Békés Gyula.
Boriska Szabó Irma.	Cserebogár Németh J.
Bátki Terci Borostyán S.	Gonoszne Tolnainé.
Göndör Sándor Békéssy Gy.	Czene, primás Sarkadi A.
Finam Rózi Karácsonyi.	Adus Tukorai L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Mély fájdalomtól megtört szívvel jelentjük édes jó atyánk, nagyatyánk, déd-atyánk, fivérünk, apósunk és sógorunk

MAY JAKAB

folyó évi május 2-án, hajnali 2 és fél óra-
kor munkás életének 82-ik évében hos-
zas szenvedés után történt gyászos el-
hunytát.

A drága balott hült tetemei folyó hó
4-én, délután 3 óraker fognak Eötvös utca
18. sz. alatti lakásából, a helybeli izr sir-
kertben örök nyugalomra tétetni.

Aldás és béke hamvaira!

Arad, 902. évi május 2-án.

May R. Miksa	Özv. Werner Jakabné szül. Weisz
May János	Özv. Weisz Lipótné szül. Relek Rozália
Özv. Patzauer Mikósné, szül. May Matilda	sógornői.
Tenner Ignácné szül. May Johanna	Patzauer Sándor
Löwinger Ferencné szül. May Regina	Dr. Bácskai Albertné szül. Patzauer Janka
May Ferencz	Reisinger Sándorné szül. Patzauer Sari
May Gyula	Patzauer Ernő
gyermekel.	Patzauer Kata
May Samu	Tenner Oszkár
May Mórincz	Dr. Perlusz Lószelné szül. Hoffmann Adél
May Antal	szül. Tenger Adófné szül. Tenner Iréne
fivére.	Tenner Regina,
May R. Miksáné szül. Kö- nig Róza	Tenner Andor,
May Jánosné szül. Werner Róza	Löwinger Dezső
May Ferencné szül. Breff- ner Amália	Löwinger Sándor
menyei.	May Katica
Tenner Ignác	May Erzei
Löwinger Ferencz	unokái.
vejei.	Bácskai Magda és Jö- lanka
Özv. May Ignácné szül. Schulhof Ceczília	Reisinger Gyurika
May Mórincz szül. Köp- pich Fanny	Perlusz Niklós
May Antalné szül. Kan- tzer Ceczília	Hoffmann Pistike
	dédunokái.

Üzlet áthelyezés!

Náder József

késműves üzletét

848

Templom-utca 3. szám alá
helyezte át.

Ugyanott köszörülések és javítások elfo-
gadtnak.

Alólirottak mélyen szomorodott szív-
vel tudatják

Özv. Iritz Eliásné

szül. Feldscher Róza

életének 69 ik évében, folyó hó 3 án reg-
gel 3 óraker, hosszas szenvedés után tör-
tént elhunytát.

A drága balott teteme folyó hó 4 én
d. u. 6 óraker fognak az izraelita sirkert-
ben örök nyugalomra tétetni.

Béke lengjen porai felett!

M.-Pécska, 1902. május 3.

Iritz Manó,	Iritz Arminé szül. Grossmann Hermina.
Iritz Amália, özv. Sternlicht Mórna,	Iritz Sándorné szül. Grossmann Fanny
Iritz Frigyes,	menyei.
Iritz Sándor,	Spielberger Ignácné szül. Feldscher Sabina
gyermekel.	egyedlen testvére.
Spielberger Ignác,	
sógora.	
Özv. Feldscher Miklósné, szül. Krausz Julia	Iritz Ella,
sógornője.	Iritz Ilka,
Iritz Manóné szül. Schleichner Helma,	Iritz Ábra,
Iritz Frigyesné szül. Mairovitz Janka,	Iritz Sára,
	Iritz Erzeike
	unokái.

Uj-Amerikába!

Kellemes nyári mulatóhely.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség
becses tudomására hozni, hogy a

Völgy-utcában

(a Maros parton) a Választó- és Gyár utca ma-
ros-part torkolatában egy díszesen épített, nagy

nyári mulatóhelyiséget

kényelmes berendezéssel

ma vasárnap, f. hó 4-én

a közforgalomnak ünnepélyesen átadom. Ez al-
kalommal a **cs. és kir. 33. gyalogezred**
teljes zenekara

katona hangversenyt

rendez, válogatott műsorról, melynek kezdete
d. u. 4 óraker

Fedett tekepálya

árnyékos helyen.

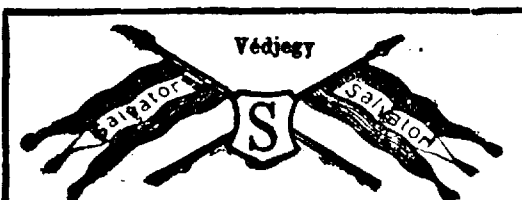
Árnyékos szép veranda

melyben 600—800 ember netáni eső ellen védve
van. — Kitűnő **kőbányai a la bajor**
(fekete) és **lippai márcziusi sör. Leg-
jobb hegyi borok. Meleg és hideg**
**ételek bármily időszakban. Jutá-
nyos árak. Pontos és előzékeny**
szolgálat.

Midőn uj vállalatomat, mely egy rég érzett
szükségletet pótol, a nagyérdemű közönség
becses pártfogásába és jóindulatába ajánlom,
kérem nagybecsű látogatásával megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

Veilandits István,

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és kösvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a **Lithion-forrás**

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital.
Számos orvosi tekintélyek által különösen
oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő élet-
módjuk folytán **aranyeres bántal-
mokban, hasi passza, máj- és vese**
**izgatási tünetmennyekben vagy húgy-
savas vesehomok és vesekövek**
képződésében szenvednek.

Kapható **forrásvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.**

• A **Salvator-forrás Igazgatósága Eperjessen.**

Dr. Fischer Jenő

ügyvédi irodáját

Kölcsey-utca 9. sz. házba
helyezte át.

Egy jó forgalmu helyen levő,
látogatott

kávéház

betegség folytán eladó.

Bővebbet a kiadó-hivatalban.

Dr. Német János

ügyvédi irodáját

Karolina-utca 1c. szám alá
helyezte át.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és
ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok ugy a vidékről, mint
helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi elsőrendű női divatárúüzletbe szakképzett, idő-
sebb, románul tudó segédet.

Aradi elsőrendű női divatárúüzletbe szakképzett, kira-
katrendező, 22—24 éves segédet.

Aradi cipő-árúüzlet részére ügyes, szakképzett kira-
katrendező segédet.

Aradi norinbergi és játékarúüzlet részére ügyes fiatal
segédet.

Vidéki nagyobb városba, elsőrendű fűszer és osemo-
geárúüzlet részére 28—30 éves segédet, a ki Aradon ha-
sonló üzletben hosszabb ideig működött.

Vidéki rőfős és vegyeskereskedés részére a német és
román nyelvben jártas segédet.

Aradi fűszer- és vegyeskereskedés részére e szakmában jártas, romá-
niul tudó fiatal segédet.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére, a ma-
gyar és a román nyelvben jártas szorgalmas, fiatal se-
gédet.

Ajánlunk:

Az épület- és szerszámfakereskedésben jártas, romá-
niul tudó, fakereskedő-segédet.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, az írógépkészle-
sben jártas női irodai alkalmazottat.

A magyar és német nyelvben jártas bőr-kereskedő-
segédet.

Fűszerkereskedő-segédet, a ki elsőrendű aradi, nagy-
ban és kicsinyben fűszerkereskedésekben hosszabb ideig
alkalmazva volt.

Irodai gyakorlatnokul fiatal, szép írásu női alkalm-
zottat.

Első rendű férfi-divat, rövidáru, norinbergi, játék- vagy
műszer-üzletbe 22 éves a magyar és német nyelvben jár-
tas segédet.

Rőfős- és vegyesáru üzletbe részére több ügyes
románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyve-
lőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfe-
lelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

Doboza á 10,
16 és 30 fillér,
mindenütt kap-
ható.

Globus tisztító kivonat
legjobb fém-tisztító szer

Minden kísér-
let után állan-
dóan fogják
használni.

Feltaláló és egyedüli gyáros:

1904

Fritz Schulz jun. Actiengesellschaft, Eger és Leipzig.

461. sz.

Aradi m. kir. folyammérnöki hivatal.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. Minister ur rendeletére a Marosfolyó lippa-barackai 8 km. hosszú szakaszán, továbbá az aradi vasuti hid feletti 2 km. hosszú szakaszán szabályozási munkákhoz szükséges 17,100 és 7200, összesen 24,300 m³ építkezésre alkalmas terméskő szállítására nézve 1902. évi május hó 24-én d. e. 10 órakor az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében (Arad, Rákóczy-utca 23. sz.) zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A vállalatot ismertető általános és részletes szállítási feltételek az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Az ajánlattevő köteles ajánlatához az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal által kiadott ajánlati ívet használni, mely a hivatalos órák alatt a hivatalnál átvehető.

Bánatpénzül az ajánlati költség-összeg 5%-ka ovadékképes értékpapirokban vagy készpénzben Arad m. kir. adóhivatalnál a földmivelésügyi tárca kezelésébe letétbe helyezendő; az ezt igazoló adóhivatali nyugta az ajánlathoz melléklendő.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok a kir. folyammérnöki hivatalnál 1902. évi május hó 24-ik napjának d. e. 10 órájáig a szállítani szándékolt kőanyag mintájával együtt nyújtandók be.

Arad, 1902. évi május hó 2-án.

857

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Üzlet áthelyezés!

Üzletemet a Széchenyi-utczából az
Andrássy-térre a Neuman-palota
melletti alacsony házba
helyeztem át.

Ezzel kapcsolatban felhívom a n. é. gazdaközönség
figyelmét dusan felszerelt raktárunkra:

mezőgazdasági gépek és eszközökben,

továbbá műszaki árukban u. m.:

dobsin, rétegfém, különféle gépolaj, továbbé zsir, gép-
szíj, zsák, vizmentes takaró ponyvák, stb. stb.

valamint minden a szőlő és pinczegazdászati körébe vágó

gépek és eszközökben.

Jutányos és pontos kiszolgálást biztosítva, ké-
rem a n. é. közönség szives pártfogását.

Kovács Soma

gép és műszaki áru üzlet

Andrássy-tér (Neuman-palota mellett.)

Eladó

egy tudományos könyvtár.

Továbbá mindenféle legfi-
nomabb butorok, bronz órák,
garnitúrák, ellenzők, függönyök,
szőnyegek, stb.

Megtekinthető Zemplényi Sán-
dor lakásán, Színházépület, d.
u. 2 órától kezdve. 817

UJ!

UJ!

Gyorsírászi (stenográfia)

esti tanfolyam

Gabelberger Markovits rendszer.

A tanfolyam május 1-től kez-
dődt, egybekötve kereskedel-
mi könyvvitellel, magyar, né-
met levelezéssel és szépírással.
— Borügynökség és általá-
nos ügynökséggel kapcsolatban,
tényleges könyvvitel, kereske-
delmi levelezés és stenográfia
oktattatik.

Kazinczy-utca 2. szám

I. emelet balra.

853

TELEFON
Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

Boros Béni-tér és Nádor-utca

sarkán lévő

Schreyer-féle

telkek

házhelyenkint

szabad kézből eladók.

A felosztási terv megtekin-
thető és a feltételek megtudha-
tók Dr. Szende Tivadar ügyvéd
irodájában, Szabadság-tér 12.
szám.

854

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Alulírott csödtömegmondok ezennel közhírré teszem, hogy
a vb. Löwinger Miksa aradi csödtömegéhez tartozó és a csöd-
leltár 1—153. tétel számai alatt leltározott 4889 k. 77 f. be-
szerzési áru és 4049 k. 60 f. becsértékű bőrök, talpak, belé-
sek, czipő hozzávalók, patkók, szögecskék, bőrkenőcsök stb.-ből
álló raktár, továbbá a 154—168. tétel számok alatt leltározott
815 k. beszerzési áru és 527 k. becsértékű bolti felszerelési
tárgyak, és pedtg állványok, mérlegek, Wertheim szekrények
stb. ajánlati árverés útján eladatnak.

Felhívom ennél fogva a venni szándékozókat, miszerint a
fent kitüntetett becsértéknek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel
ellátott lepecsételt zárt ajánlataikat írásban, és pedig akár kü-
lön az áruraktárra és külön a bolti felszerelési tárgyakra, akár
pedig az áruraktárra és bolti felszerelési tárgyakra együttesen
f. é. május hó 9-ik napjának délelőtti 12 óráig nálam adják be.

Vevő köteles a vételárat és a vételári összeg utáni III.
foku bélyegilletéket f. é. május hó 17-ig kezemhez készpénzben
lefizetni, köteles továbbá az áruraktárt, illetőleg bolti felsze-
relési tárgyakat ugyancsak május hó 17-ig bezárólag átvenni
és elszállítani.

Az üzleti helyiségnek f. é. május hó 17-től tovább leendő
esetleges használata tekintetében velem külön megállapodás
lesz létesítendő.

A választmány a beérkezett ajánlatok fölött f. é. május
hó 9-én délután 3 órakor tartandó ülésen fog határozni, fen-
tartván magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bár-
melyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani és az árurak-
tárt, illetőleg bolti felszerelési tárgyakat később megtartandó
nyilvános árverésen eladni.

Ha vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne
és különösen, ha a vevő a kikötött határidőben a vételárat
kifizetni, vagy az árukat átvenni és elszállítani elmulasztaná,
ugy a bánatpénznek elvesztésén felül az áruraktár, illetőleg
bolti felszerelési tárgyak vevő kárára és veszélyére fognak ér-
tékesítettetni.

Sem én, sem pedig a választmány nem vállalunk szava-
tosságot a leltározott és ezennel eladásra hirdetett áruk és
felszerelési tárgyak minősége, mennyisége és azonosságáért.

Az eladásra hirdetett tárgyak és egyéb ingók közbejöttöm
mellett bármikor megtekinthetők.

Aradon, 1902. évi május hó 1-én.

854

Dr. Tabakovics György,

ügyvéd, mint vb. Löwinger Miksa csödtömegmondoka.
(lakik Erzsébet királyné-körut 26. szám.)

SANTAL EGGER

gyógyító erejével fölülmulja a külföldi szereket.

Kipróbált, orvosilag ajánlott jó szer, hólyag, csőbajoknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal-olajat Copalvát, vagy Cubebát ajánlanak. A

SANTAL EGGER

tisztá keletindiai Santal-olaj tartalma miatt meglepő sikeres hatása az ifjúság bántalmainál. Az orvosok is kedvelik és rendelik. 1 üveg ára 3 kor. Vidékre a pénz előzetes beküldése után bér-

mentve 3.40 kor. Csak a törvényesen védett „tigris-fej” védj. valódi. Kapható a legtöbb gyógyszerárban. Pó- és szétküldési raktár: „Nádor gyógyszerár” Budapest, VI. Váci-körút 17. sz. Kapható Aradon: Földes Kelemen, Rozsnyay Mátyás és Tábor Gyula gyógyszerárban. 2018

Tisztelt hölgyközönség!

Mindazon urasszony és urhölgy, ki ezideig Pestről vagy Bécsből rendelte fűzőit, rendszerint több kellemetlenségnek volt kitéve. Tehát, hogy ez meg legyen gátolva, méltóztassék az új fűzőkészítőhöz fáradni s készíttessen egy próba-fűzőt, s meg fog győződni arról, hogy nálam épp oly szabású fűzők készülnek, mint Budapesten vagy Bécsben. S ezáltal a n. é. hölgyközönség pár koronával olcsóbban jut a legiőbb kivitelű és a legdívatosabb fűzőkhöz.

Ajánlom különösen erős hölgyeknek, mérték után készülő

angol szabású fűzőimet

6 frftól kezdve.

Továbbá készítek

fűzőket aczélrugóval 3 forinttól kezdve,

kis divatos fűzőt 5 koronától kezdve,

Egyenes tartót övfűzővel 3 forinttól kezdve.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközölk. Tisztítások és javítások elfogadtatnak.

Kérem a n. é. közönség bizalmát. Kiváló tisztelettel

PILCZ IRMA,

fűzőkészítő

Arad, Deák Ferencz-utca 30. sz. (Bonts-ház.)

1423

MINDEN HÖLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtájkát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csak az azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit ponder 1 kor. 20 fillér.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriarban.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földeskon: Boros Karoly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Győrkon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevevényen: Schlögl Pál, Kungótán: Fejes Lajos, Kurtison: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúráján: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzóros Ádám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Rokszin János, Pankótán: Posevitz Gusztav, Pityarson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Sigmándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Az eddigi közismert rendszertől eltérve, mai naptól fogva

teljesen ingyen adok, minden költség

nélkül,

papirkerettel együtt

egy művészies kivitelű, 65 centiméter magasságu,

életnagyságu platin brom-fényképet

mindazon tisztelt vevőknek, kik áruházamban 20 korona értékű árut egyszerre bevásárolnak.

A fénykép-bonnon való részleges bevásárlást pedig az ediginél is előnyösebbé teszem az által, hogy a bevásárlási összeget

20 koronáról 10 koronára leszállítom.

S ezennel fölkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek fénykép-bonja a 10 korona összeget már elérte, sziveskedjenek fényképeiket nagyítás céljából hozzám juttatni.

Hogy egy életnagyságu platin brom-fényképet

papirkerettel együtt,

minden ráfizetés nélkül,

teljesen ingyen szállítok:

ez oly kedvezmény, melylyel magát a fővárost szárnyalom túl! Harmincznégy kirakatom szemlélete viszont mindenkit meggyőz arról, hogy választék és olcsóság tekintetében áruházam szintén utólérhetethen színvonalon áll.

Kelt Aradon, 1902. évi május hó 1-én.

829

Kiváló nagyrabecsüléssel

Porter Vilmos

nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér.

HANGAY M.

férfi szabó, uri és női ruha tisztító vállalata

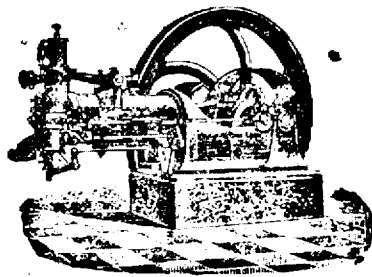
Jököly-tér 7. szám és Forray-utca sarkán.

Függönyök,

nyakkendők, napernyők stb.

tisztításra és javításra

mérsékelt áron elfogadtatnak.

Motorvásárlók

vétel előtt arról szerezzenek meggyőződést, melyik gyármány a legjobb!!

Drezdai motor-gyár részv.-t.

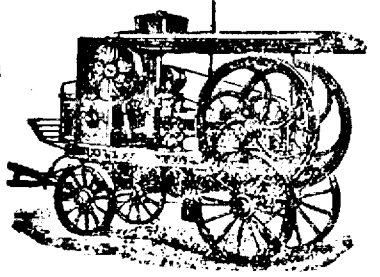
(Ezelőtt HILLE)

gyártja az elismert legjobb benzín és gázmotorokat és benzínlocomobilokat. Malmok, takarmány-kamrák, cséplés és minden más üzemhez kipróbáltan a legkötelesebb, legegyszerűbb szerkezetű, legtartósabb, legkönnyebb

kezelésű és legolcsóbb üzemű gépek. Legelőkelőbb referencziák több évi legkielégítőbb üzeméről rendelkezésre.

Vezérképviselő és mintaraktár: **Gellért Ignác és Társánál**

BUDAPEST, VI. Teréz-körút 41. szám (a nyugoti pályaudvar közelében.)

Minden kiállításon és versenyvizsgálaton legelső díjakkal kitüntetve!

1971

Üzlet felosztás és végeladás!

Szabadság-tér 17., a szoborral szemben.

Kedvező alkalom

rendkívül olcsó árban való bevásárlásra.

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszmu-, kalap- és czipő-árak

minden elfogadható árban

eladatnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

divatáruháza

Arad, Szabadság-tér 17., Dr. Schwarz Jenő ur házában.

Az üzlet egészben, esetleg bizományba átadandó.

Telefon 278.

Telefon 278.

GLÜCK JÓZSEF

szobafestő és mázoló

Arad, József főherceg-ut 7. szám.

Ajánlja magát mindennemű

szobafestő, szobakárpitozási, mennyezetek dombormű diszitési és mázolás munkálatok teljesítésére, továbbá ablakok színes üvegfestési imitálását a legújabb modern kiviteiben, a lehető legjutányosabb árak mellett.

Elvállalom a lakások féreg (poloska) mentessé tételét

teljes jótállás mellett.

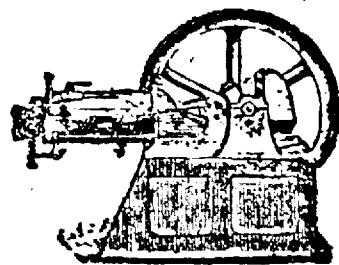
A nagyérdemű közönség pontos és gyors kiszolgáltatása céljából készletben raktáron tartok dus választékban papírkárpitot, könnyű súlyú papírontvényből (Xylogenit-Stuck) domboru diszitményeket és üvegfestés utánzatu színes mintákat, a melyek lakásomon minden időben megtekinthetők és megvásárolhatók. — A nagyérdemű közönség becses támogatását kéri

646

mély tisztelettel

GLÜCK JÓZSEF.

Elismert legjobb és legolcsóbb BENZIN-PETROLIN GÁZMOTOROK és lokomobilok

villamos gyújtással és szelep-kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett mindan gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsfutók, tehát malomüzemekre különös előnnyel használható.

Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS és BAUER

motorgyára. Magyarországi vezérképviselő és raktár

1963

DÉNES B. Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.

Árjegyzék ingyen!

Tiszteletes ügynökök keresetnek.

Rozsnyay-féle

chinin cukorka, chinin csokoládé

patykoszorozott készítmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrísítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden mászert felülmuló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárán

Aradon, Szabadság-tér.

Eddig több mint

10.000.000 koronát

fizettünk ki osztálysorsjegy-nyeremények fejében.

A most kezdődő húzáshoz ajánljuk

osztálysorsjegyeinket

az alábbi áron:

2027

egy egész sorsjegy	12.— kor.	egy fél sorsjegy	6.— kor.
egy negyed sorsjegy	3.— kor.	egy nyolczad sorsjegy	1.50 kor.

! Pontos kiszolgálás !

!! Teljes titoktartás nyereség esetén !!

MERCURBANK

Budapest, IV. ker., Váci-utca 87. szám.

6 és 8 lóerejű

államvasuti és Hoffher és Schmitt.
gőzcséplőgarnitúra alig használva.
előnyös árakon kapható Kovács
Sománál Arad. 859

Eladó ház.

Gizella-utca 8. számú ház 3 kü-
lön lakással szabad kézből eladó.
Bővebbet ugyanott. 838

Keveset használt

eredeti Singer varrógép eladó. Fő-
ut 15. szám I. em. 9. ajtó. 837

Egy modern

ujjonnan épült ház szabad kézből
eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.
839

Kurtic-i uti, a vasut közelében lévő
téglaégetési telepemről 842

tégla eladó.

Utaltvány lakásomon váltandó:
Kisle Antal, Flórián-utca 6/b. sz.

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyára-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kívánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Telephon 436.

Vasgerenda, szekertengely, ráfvas,
aczelcsákanyok, metsző-olló, kertész-
fűrés, oltókések és egyéb áruczik-
kek jó minőségben és olcsó árban
kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad. Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

500 forintot

fizetek annak, aki
Bartilla
fogvizének hasz-
nálata mellett, üvege 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büszk.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Brücksel, (E. Winkler) **Wien**, 19/1
Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring**
Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G.**
Földes Kelemen, Deák Ferencz-utca
11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük min-
denütt határozottan **Bartilla-féle** fog-
vizet. Hamisítványok feljelentő 100 di-
jaztatnak. 303

Ha

ujkerékpárt akar venni.
vagy

kerékpárját

javítani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez. 589

Arad, Salacz-utca 2.

TELEFON 184.

Pártoljuk a helybeli ipart!

Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakemberi mosó-
és tisztító müintézet

Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)

A nyári időnyre felhívom a t. nagy-
közönséget müintézetemre. Jól felsze-
relt munkás személyzetemmel páro-
sulva, ama kellemes helyzetben va-
gyok, hogy a legmagasabb igényeknek
is minden irányban megfelelelhetek. El-
vállalok mindenféle mosható női, férfi
és gyermek ruhákat, bur kalapot, pi-
zere tárgyakat, függönyöket, összes
házi ruházatokat mosását a legolcsóbb
egyezségi árak mellett. Kívánatra ház-
tól elvitetem és haza küldöm.

Országos szőlőoltványtelep részvénytársaság felszámolás alatt.**Meghívás!****Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság felszámolás alatt**

1902. évi május hó 15-én d. e II órakor

az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgató helyiségében tar-
tandó**VIII-ik rendes közgyűlésén**

tárgyalandó napirend:

842

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Évi mérleg megállapítása a visszafizetendő részvénytőke százalékának megjelölésével.
4. Egy felszámoló-bizottsági tag megválasztása.
5. Egyéb indítványok (ha ezen indítványok az alapszabályok 21. §-a alapján 8 nappal a közgyűlés napja előtt írásban és legalább 10 részvényes aláírásával — kiknek mindegyike leg-
alább 5 részvénytől bir, — a felszámoló-bizottsághoz benyújtatnak.)

Nb. Minden részvény egy szavazatra jogosít; a részvények a közgyűlést megelőzőleg 2
nappal előbb az arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál Aradon letétbe helyezendők.

A felszámoló-bizottság.

Számadási zárlat.

Tartozik.

Követel.

1	Részvénytőkére vissza- fizetés	230160	7	Részvénytőke	600000
2	Pénztár egyenleg	604609	8	Fel nem vett osztalék	336
3	Leltár értéke	36142			
4	Különféle tartozók	11681390			
5	Üzleti veszteség 1901-ig	32779198			
6	Terményekből és anya- gokból 1901. évben befolyt	8083739			
	Részvénytőkéből fede- zetlen	24695459			
		600336			600336

Országos szőlőoltványtelep részvénytársaság felszámolás alatt:

Arad, 1902. évi április hó 30-án.

Nachtnébel Ödön, s. k.

felszám. biz. tag.

Vásárhelyi Béla, s. k.

felszám. biz. tag.

Winkler József, s. k.

könyvelő.

Jelen számadási zárlatot a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, átvizsgáltuk és teljesen
rendben találtuk.

Dr. Bogdán Virgil, s. k.

felügy. biz. tag.

Révész Adolf, s. k.

felügy. biz. tag.

Vásárhelyi János, s. k.

felügy. biz. tag.

Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság felszámolás alatt felügyelő-bizottságának jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a t. Közgyűlés tudomására hozni, hogy a keresk. törvény 195. §. és a
társulati alapszabályok 4. §-a értelmében a társulati ügykezelést a lefolyt 1901. évben több iz-
ben megvizsgáltuk és úgy ennek törvény és alapszabályszerű helyességéről, a pénztári értékek
rendbenlétéről, valamint a vezetett könyvek pontosságáról mindannyiszor megnyugtató tudomást
szereztünk.

A felszámoló-bizottság által elének terjesztett 1901. évi mérleget és számadási zárlatot be-
hatóan megvizsgáltuk és kijelentjük, hogy azok az üzleti könyvekkel és a nekünk bemutatott lel-
tári kimutatással megegyeznek és úgy a kereskedelmi elveknek, mint a törvény követelményei-
nek minden tekintetben megfelelnek.

A fentebbiek alapján van szerencsénk a felszámoló-bizottságnak azon javaslatát, hogy a
rendelkezésre álló összegből részvényenként 30 korona, vagyis 15%-a a részvénybefizetésnek
visszafizetessék a t. Közgyűlésnek elfogadásra ajánlani.

Végre kérjük a t. Közgyűlést, hogy az 1901. üzletét illetőleg, úgy a felszámoló-bizottság,
mint a tisztelettel alulírott felügyelő-bizottság részére a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Arad, 1902. évi április hó 30-án.

Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság felszámolás alatt felügyelő-bizottsága:

Dr. Bogdán Virgil, s. k.

felügy. biz. tag.

Révész Adolf, s. k.

felügy. biz. tag.

Vásárhelyi János, s. k.

felügy. biz. tag.

Kereskedők figyelmébe!

Román nemzeti
kötőszövetek

valódi

gyapjuszövetből és pamutczérnából

sima és olajnyomatu virágokkal.

! Kiváló ujdonság!

Mechanikus szövő- és festőde

Német-Bogsán.

Minták bérmentve. 790

Képviselek kerestetnek.

Az

Andrássy-téren felállított
sátorban

árutorlódás

folytán kénytelenek vagyunk nagy választéku **divat-, kézmű-, rövidáru, fehérnemű és gyermek-játék szakmába** vágó cikkeinket rendkívüli olcsó árban elárulítani.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom felhasználására a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk.

Kilényi C. és Társa

férfi- és női divatáruháza

a kék golyóhoz. 702

Az Andrássy-téren felállított sátorban.

Óvakodjunk utáztatoktól!

MIÉRT

van annyi utáztatás?

MERT

a valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemutolására.

Bejegyzett

Az Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulhatatlan. Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utáztatásokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zománcot”

a törv. bejegyzett

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára.

Főraktár Aradon: Steinitzer N. czégnél. 1964

Utáztatoktól óvakodjunk!

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet úgy a n. b. közönséget értesíteni, hogy Aradon, a haltéren az „Arany potyka” helyiségében

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi árfolyam szerint mindenkor nálam kaphatók. Postai megrendelések a legpontosabban utáztat mellett eszközöltetnek.

Becsés pártfogásáért esd

tisztelettel

Widulovits Mária,
haláruda tulajdonos.

302

2708—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett Mikalaka község jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. t.-cz. 6. §-ban előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzam legkésőbb folyó évi május hó 16-nak déli 12 órájáig annyi- val inkább beadják, mivel a későbbben beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A jegyzői állás javadalmazása a természetbeni lakáson kívül a következő, u. m.:

1. Évi törzsfizetés 700 korona.
2. Gabona váltság 800 korona.
3. Széna természetben.
4. 41 köbméter tűzifa.
5. $\frac{2}{4}$ külállományu haszonélvezete és külön 6 hold szántó föld.
6. Magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választás folyó évi május hó 17-én d. e. 8 órakor Mikalaka község-házánál fog megtartatni.

Arad, 1902. évi április hó 27-én.

Dr. Baross,

főszolgabíró.

850

Kassovitz Fülöp

férfi-, fiu- és gyermekruha raktár

Arad, Andrássy-tér 9. sz., a Minorita-templommal szemben.

Nagy választék

kész ruhákban a legkitünőbb szövetekből
verseny nélküli olcsó áron.Mérték utáni megrendelésekhez nagy választék van több mint 2000 szövetmintából,
s ezen rendelések legjutányosabb áron eszközöltetnek.Reverendák a főt. papság részére,
civil-ruhák, katonai, hivatalnoki és egyleti egyenruhák
a legpontosabban előírás szerint készítettnek.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Reich Samu, üzletvezető

Arad, Andrássy-tér 9.

531

Egy szobába való
butor-berendezés
részletfizetéses megvételre
kerestetik.Ajánlatok Stein S. vegyész
név alatt Gurahoncra küldendők. 845

Telefon 39. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első
minőségű szagatlan

fűtő-köszönet

50 kilós zsákokban csomagolva, bérmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű
kovács-köszönet

és darabos 1476

bükk-faszönet is

50 kilós és 25 kilós zsákokban.
Megrendelések pontos hazaszállítása
végett felnap időt kérünk.Kneffel Károly és Fia
vaskereskedése Aradon.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe
ARADON,
Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

esász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

536

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Szőnyeg!
Ágyterítő!
Asztalterítő!
Függöny!
Ágyelő!
Paplan!
Pokróc!

Alkalmi vétel

Szőnyegmaradékok

Divat és kelengye áruház

850

Deutsch Testvérek

leszállított árban.

Arad.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak lokomobil oszlop-gép és „MILLENNIUM”
aratógép gyártmányai a párisi
nemzetközi kiállításon a legnagyobb ki-
tüntetéssel, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium”

legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és
kévekötő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr. magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-
rendszerű acélöntésűekefővel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit. 1977

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

538

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.